

.. pANinIyadhAtupAThaH with svara ..

॥ स्वरांकित पाणिनीयधातुपाठः ॥

।अथ॑ पाणिनीयधातुपाठः॥

अथ॑ भ्वा॒दयः ।

१.१ भू॑ सत्ता॒याम् । उ॒दात्तः॒ पर॑स्मैभाषः ॥

अथ॑ तव॒र्गीया॑न्ताः ।

१.२ एधँ॑ वृद्धौ ।

१.३ स्पधँ॑ सङ्घर्षे ।

१.४ गाधँ॑ प्रतिष्ठा॒लिप्सयो॑र्ग्रन्थे च ।

१.५ बाधँ॑ लोडने (विलोडने) ।

१.६ नाधँ॑

१.७ नाथँ॑ याच्चोपतापैश्चर्या॒शीष्णु॑ ।

१.८ दधँ॑ धारणे ।

१.९ स्कुदिँ॑ आ॒प्रव॑णे ।

१.१० श्वदिँ॑ श्वेत्ये॑ ।

१.११ वदिँ॑ अ॒भिवा॑दनस्तुत्योः ।

१.१२ भदिँ॑ क॒ल्याणे॑ सुखे च ।

१.१३ मदिँ॑ स्तु॒तिमो॑दमदस्वप्नकान्तिग॒तिषु॑ ।

१.१४ स्पदिँ॑ किञ्चिच्च॒लने॑ ।

१.१५ क्लिदिँ॑ परि॒देव॑ने ।

१.१६ मुदँ॑ ह॒र्षे॑ ।

१.१७ ददँ॑ दा॒ने॑ ।

१.१८ ष्वदँ॑

१.१९ स्वदँ॑ आ॒स्वा॒दने॑ ।

१.२० उदँ॑ माने॑ क्री॒डाया॑ च ।

१.२१ कुदँ॑

१.२२ खुदँ॑

१.२३ गुदँ॑ (गुडक्री॒डायामि॑व) ।

१.२४ गुदँ॑ क्री॒डायामि॑व ।

१.२५ षूदँ॑ क्ष॒रणे॑ ।

- १.२६ ह्रादँ अव्यक्ते शब्दे ।
 १.२७ ह्लादीँ सुखे च ।
 १.२८ स्वादँ आस्वादने ।
 १.२९ पदँ कुत्सिते शब्दे ।
 १.३० यतीँ प्रयत्ने ।
 १.३१ युतुँ
 १.३२ जुतुँ भासणे ।
 १.३३ विथुँ
 १.३४ वेथुँ याचने ।
 १.३५ श्रथिँ श्रैथिल्ये ।
 १.३६ ग्रथिँ कौटिल्ये ।
 १.३७ कथुँ श्लाघायाम् । इत्येधादय उदात्ता अनुदात्तैः ॥

- १.३८ अतँ सातत्यगमने ।
 १.३९ चितीँ सञ्ज्ञाने ।
 १.४० च्युतिँ आसेचने ।
 १.४१ श्रुतिँ इत्येके ।
 १.४२ श्रुतिँ क्षरणे ।
 १.४३ ज्युतिँ भासने ।
 १.४४ मन्थुँ विलोडने ।
 १.४५ कुथिँ
 १.४६ पुथिँ
 १.४७ लुथिँ
 १.४८ मथिँ हिंसासङ्कलेशनयोः ।
 १.४९ पिधुँ गत्याम् ।
 १.५० पिधुँ शास्त्रे माङ्गल्ये च ।
 १.५१ खादुँ भक्षणे ।
 १.५२ खदुँ स्थैर्ये हिंसायां च ।
 १.५३ बदुँ स्थैर्ये ।
 १.५४ गदुँ व्यक्तायां वाचि ।
 १.५५ रदुँ विलेखने ।
 १.५६ णदुँ अव्यक्ते शब्दे ।
 १.५७ अदुँ गतौ याचने च ।
 १.५८ नदुँ
 १.५९ गदुँ शब्दे ।
 १.६० तदुँ हिंसायाम् ।

- १.६१ कर्दं कुत्सिते शब्दे ।
 १.६२ खर्दं दन्दशूके ।
 १.६३ अर्तिऽ
 १.६४ अर्दिं बन्धने ।
 १.६५ इर्दिं परमैश्वर्ये ।
 १.६६ बिर्दिं अवयवे ।
 १.६७ भिर्दिं इत्येके ।
 १.६८ गर्डिं वदनैकदेशे ।
 १.६९ णिर्दिं कुत्सायाम् ।
 १.७० टुनर्दिं समृद्धौ ।
 १.७१ चर्दिं आह्लादे दीप्तौ च ।
 १.७२ त्रर्दिं चेष्टायाम् ।
 १.७३ कर्दिऽ
 १.७४ क्रर्दिऽ
 १.७५ क्लर्दिं आश्राने रोदने च ।
 १.७६ क्लिर्दिं परिदेवने ।
 १.७७ शुन्धं शुद्धौ । इत्यतादय उदात्ता उदात्तैः ॥

अथ कवर्गीयान्ताः ।

- १.७८ शीकुं सेचने ।
 १.७९ {सीकुं इत्येके }
 १.८० लोकुं दर्शने ।
 १.८१ श्लोकुं सङ्घाते ।
 १.८२ स्रोकुं इति पाठान्तरम् ।
 १.८३ त्रेकुं
 १.८४ भ्रेकुं शब्दोत्साऽअयोः ।
 १.८५ रेकुं शङ्कायाम् ।
 १.८६ सेकुं
 १.८७ सेकुं
 १.८८ स्रकिं
 १.८९ श्रकिं
 १.९० श्लकिं गतौ (गत्यर्थाः) ।
 १.९१ शकिं शङ्कायाम् ।
 १.९२ अकिं लक्षणे ।
 १.९३ वकिं कौटिल्ये ।

- १.१४ मकिँ मण्डने ।
 १.१५ ककँ लौल्ये ।
 १.१६ कुकँ
 १.१७ वृकँ आदाने ।
 १.१८ चकँ तृप्तौ प्रतिघाते च ।
 १.१९ ककिँ
 १.१०० वकिँ
 १.१०१ श्वकिँ
 १.१०२ त्रकिँ
 १.१०३ ढौकँ
 १.१०४ त्रौकँ
 १.१०५ श्वस्कँ (श्वष्कँ)
 १.१०६ वस्कँ (वष्कँ)
 १.१०७ मस्कँ (मष्कँ)
 १.१०८ टिकँ
 १.१०९ टीकँ
 १.११० तिकँ
 १.१११ तीकँ
 १.११२ रघिँ
 १.११३ लघिँ गत्यर्थाः ।
 १.११४ श्वकिँ इत्येके (तृतीयो दन्त्यादिरित्येके) । लघिँ भोजननिवृत्तावपि ।
 १.११५ अघिँ
 १.११६ वघिँ
 १.११७ मघिँ गत्याक्षेपे । गतौ गत्यारम्भे चेत्यपरं । मघिँ कैतवे च ।
 १.११८ राघुँ
 १.११९ लाघुँ
 १.१२० द्राघुँ सामर्थ्ये ।
 १.१२१ ध्राघुँ इत्यपि केचित् । द्राघुँ आयामे च ।
 १.१२२ श्लाघुँ कथने । इति शीकादय उदात्ता अनुदात्ततः ॥

 १.१२३ फक्कँ निचैर्गतौ ।
 १.१२४ तकँ हसने ।
 १.१२५ तकिँ कृच्च्रजीवने ।
 १.१२६ बुक्कँ भषणे ।
 १.१२७ शुक्कँ गतौ ।
 १.१२८ कखँ हसने ।

- १.१२९ ओखँड
 १.१३० राखँड
 १.१३१ लाखँड
 १.१३२ द्राखँड
 १.१३३ ध्राखँ शोषणालमथ्योः ।
 १.१३४ शाखँड
 १.१३५ शलाखँ व्याप्तौ ।
 १.१३६ उखँड
 १.१३७ उखिँड
 १.१३८ वखँड
 १.१३९ वखिँड
 १.१४० मखँड
 १.१४१ मखिँड
 १.१४२ णखँड
 १.१४३ णखिँड
 १.१४४ रखँड
 १.१४५ रखिँड
 १.१४६ लखँड
 १.१४७ लखिँड
 १.१४८ इखँड
 १.१४९ इखिँड
 १.१५० ईखँड
 १.१५१ ईखिँड
 १.१५२ वल्गँड
 १.१५३ रगिँड
 १.१५४ लगिँड
 १.१५५ अगिँड
 १.१५६ वगिँड
 १.१५७ मगिँड
 १.१५८ तगिँड
 १.१५९ त्वगिँड
 १.१६० त्रगिँड
 १.१६१ श्रगिँड (श्वगिँड ष्वगिँड)
 १.१६२ श्लगिँड
 १.१६३ इगिँड
 १.१६४ रिगिँड

- १.१६५ लिङि गत्यर्थाः ।
 १.१६६ (मुखिँऽ)
 १.१६७ (थकिँऽ)
 १.१६८ रिखँऽ
 १.१६९ रिखिँऽ
 १.१७० लिखँऽ
 १.१७१ लिखिँऽ
 १.१७२ त्रखँऽ
 १.१७३ त्रिखिँऽ
 १.१७४ शिखिँ इत्यपि केचित् । त्वङि कम्पने च ।
 १.१७५ युङिँऽ
 १.१७६ जुङिँऽ
 १.१७७ बुङिँ वर्जने ।
 १.१७८ {वुङिँ इत्येके }
 १.१७९ घञँ हसने ।
 १.१८० {घञँ इत्येके }
 १.१८१ दधिँ पालने ।
 १.१८२ लधिँ शोषणे (भाषायां दीप्तौ सीमातिक्रमे च) ।
 १.१८३ मधिँ मण्डने ।
 १.१८४ शिधिँ आम्राणे ।
 १.१८५ (अर्धं मूल्ये) इति फक्कादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ चवर्गीयान्ताः ।

- १.१८६ वञँ दीप्तौ ।
 १.१८७ षञँ सेचने सेवने च ।
 १.१८८ लोञँ दर्शने ।
 १.१८९ शञँ व्यक्तायां वाचि ।
 १.१९० श्वञँऽ
 १.१९१ श्वचिँ गतौ ।
 १.१९२ कञँ बन्धने ।
 १.१९३ कचिँऽ
 १.१९४ काचिँ दीप्तिबन्धनयोः ।
 १.१९५ मचँऽ
 १.१९६ मुचिँ कल्कने । कथन इत्यन्ये ।
 १.१९७ मचिँ धारणोच्च्रायपूजनेषु ।

- १.१९८ पचिँ व्यक्तीकरणे ।
 १.१९९ षुचँ प्रसादे ।
 १.२०० ऋजँ गतिस्थानार्जनोपाजनिषु ।
 १.२०१ ऋजिँ
 १.२०२ भृजोँ भर्जने ।
 १.२०३ एजुँ
 १.२०४ भ्रेजुँ
 १.२०५ भ्राजुँ दीप्तौ ।
 १.२०६ (रेजुँ दीप्तौ ।)
 १.२०७ ईज गतिकुत्सनयोः ।
 १.२०८ {ईजिँ इत्येके ।}
 १.२०९ (वीजुँ गतौ ।) इति वर्चादय उदात्ता अनुदात्ततः ॥

- १.२१० शुचँ शोके ।
 १.२११ कुचँ शब्दे तारे ।
 १.२१२ कुञ्चुँ
 १.२१३ ऋञ्चुँ कौटिल्याल्पीभावयोः ।
 १.२१४ लुञ्चुँ अपनयने ।
 १.२१५ अञ्चुँ गतिपूजनयोः ।
 १.२१६ वञ्चुँ
 १.२१७ चञ्चुँ
 १.२१८ तञ्चुँ
 १.२१९ त्वञ्चुँ
 १.२२० मृञ्चुँ
 १.२२१ म्लुञ्चुँ
 १.२२२ मृचुँ
 १.२२३ म्लुचुँ गत्यर्थाः ।
 १.२२४ गृचुँ
 १.२२५ ग्लुचुँ
 १.२२६ कुजुँ
 १.२२७ खुजुँ स्तेयकरणे ।
 १.२२८ ग्लुञ्चुँ
 १.२२९ षस्जुँ (षस्जुँ) गतौ । षस्जिरात्मनेपद्यपि ।
 १.२३० गुजुँ
 १.२३१ गुजिँ अव्यक्ते शब्दे ।
 १.२३२ अचँ पूजायाम् ।

- १.२३३ म्लेचं अव्यक्ते शब्दे ।
 १.२३४ लचँड
 १.२३५ लाचिँ लक्षणे ।
 १.२३६ वाचिँ इच्चायाम् ।
 १.२३७ आचिँ आयामे ।
 १.२३८ ह्रीचँ लज्जायाम् ।
 १.२३९ हुचाँ कौटिल्ये ।
 १.२४० मुचाँ मोहनसमुच्च्राययोः ।
 १.२४१ स्फुचाँ विस्तृतौ ।
 १.२४२ युचँ प्रमादे ।
 १.२४३ उचिँ उञ्चे ।
 १.२४४ उर्ची विवासे ।
 १.२४५ ध्रजँड
 १.२४६ ध्रजिँड
 १.२४७ (ब्रजँड)
 १.२४८ (ब्रजिँड)
 १.२४९ धृजँड
 १.२५० धृजिँड
 १.२५१ ध्वजँड
 १.२५२ ध्वजिँ गतौ ।
 १.२५३ (ध्रिजँ च)
 १.२५४ कूजँड
 १.२५५ कुजिँ अव्यक्ते शब्दे ।
 १.२५६ अजँड
 १.२५७ षजँ अर्जने ।
 १.२५८ गजँ शब्दे ।
 १.२५९ तजँ भर्त्सने ।
 १.२६० कजँ व्यथने ।
 १.२६१ खजँ पूजने च ।
 १.२६२ अजँ गतिक्षपनयोः ।
 १.२६३ तेजँ पालने ।
 १.२६४ खजँ मन्थे ।
 १.२६५ कजँ मदे इत्येके ।
 १.२६६ खजिँ गतिवैकल्ये ।
 १.२६७ एजँ कम्पने ।
 १.२६८ द्वाँस्फूजाँ वज्रनिघोषि ।

- १.२६९ क्षि॒क्षये॑ ।
 १.२७० क्षी॒जँ अव्य॑क्ते॒ शब्दे॑ ।
 १.२७१ लज्जँ॑
 १.२७२ लज्जिँ॑ भर्जने॑ ।
 १.२७३ लाज्जँ॑
 १.२७४ लाजिँ॑ भर्त्सने॑ च ।
 १.२७५ जज्जँ॑
 १.२७६ जजिँ॑ युद्धे॑ ।
 १.२७७ तुज्जँ॑ हिंसा॒याम् ।
 १.२७८ तुजिँ॑ पालने॑ ।
 १.२७९ गज्जँ॑
 १.२८० गजिँ॑
 १.२८१ गृज्जँ॑
 १.२८२ गृजिँ॑
 १.२८३ मुज्जँ॑
 १.२८४ मुजिँ॑ शब्दार्थाः॑ । गज्जँ॑ म॒दने॑ च ।
 १.२८५ वज्जँ॑
 १.२८६ व्रज्जँ॑ गतौ॑ । इति॑ शु॒चा॒दयः॑ क्षि॒वर्ज॑मु॒दात्ता॑ उ॒दात्ते॑तः ॥

अथ॑ ट॒वर्गी॑यान्ताः ।

- १.२८७ अट्टँ॑ अ॒तिक्र॑म॒णहिं॒स॒नयोः॑! (अ॒तिक्र॑म॒हिं॒स॒योः!) ।
 १.२८८ वेष्टँ॑ वेष्टने॑ ।
 १.२८९ चेष्टँ॑ चेष्टा॒याम् ।
 १.२९० गोष्टँ॑
 १.२९१ लोष्टँ॑ सङ्घा॒ते ।
 १.२९२ घट्टँ॑ च॒लने॑ ।
 १.२९३ स्फुटँ॑ वि॒क॒सने॑ ।
 १.२९४ अटिँ॑ गतौ॑ ।
 १.२९५ वटिँ॑ ए॒कच॑र्या॒याम् ।
 १.२९६ मटिँ॑
 १.२९७ कटिँ॑ शो॒के ।
 १.२९८ मुटिँ॑ पा॒लने॑ ।
 १.२९९ हेटँ॑ वि॒वा॒धायाम्॑ ।
 १.३०० एटँ॑ च ।
 १.३०१ हिडिँ॑ ग॒त्यना॑द॒रयोः॑! ।

- १.३०२ हुडिँ सङ्घाते ।
 १.३०३ कुडिँ दाःए ।
 १.३०४ वडिँ विभाजने ।
 १.३०५ मडिँ च ।
 १.३०६ भडिँ परिभाषणे ।
 १.३०७ पिडिँ सङ्घाते ।
 १.३०८ मुडिँ मार्जने ।
 १.३०९ तुडिँ तोडने ।
 १.३१० हुडिँ वरणे । हरण इत्येके ।
 १.३११ (स्फुडिँ विकसने ।)
 १.३१२ चडिँ कोपे ।
 १.३१३ शडिँ रुजायां सङ्घाते च ।
 १.३१४ तडिँ ताडने ।
 १.३१५ पडिँ गतौ ।
 १.३१६ कडिँ मदे ।
 १.३१७ खडिँ मन्थे ।
 १.३१८ हेडुँ
 १.३१९ होडुँ अनादरे ।
 १.३२० बाडुँ आप्लाव्ये ।
 १.३२१ {वाडुँ इत्येके ।}
 १.३२२ द्राडुँ
 १.३२३ ध्राडुँ विशरेणे ।
 १.३२४ शाडुँ श्लाघायाम् । इत्यट्टादय उदात्ता अनुदात्तैः ॥

- १.३२५ शौटुँ गर्वे ।
 १.३२६ यौटुँ बन्धे ।
 १.३२७ म्रेटुँ
 १.३२८ म्रेडुँ उन्मादे ।
 १.३२९ {म्लेटुँ इत्येके ।}
 १.३३० कटुँ वर्षावरणयोः ।
 १.३३१ चटुँ इत्येके ।
 १.३३२ अटुँ
 १.३३३ पटुँ गतौ ।
 १.३३४ रटुँ परिभाषणे ।
 १.३३५ लटुँ बाल्ये ।
 १.३३६ शटुँ रुजाविशरणगत्यवसादनेषु ।

- १.३३७ वटँ वेष्टने ।
 १.३३८ किटँ
 १.३३९ खिटँ त्रासे ।
 १.३४० शिटँ
 १.३४१ षिटँ अनादरे ।
 १.३४२ जटँ
 १.३४३ झटँ सङ्घाते ।
 १.३४४ भटँ भृतौ ।
 १.३४५ तटँ उच्च्राये ।
 १.३४६ खटँ काङ्क्षायाम् ।
 १.३४७ णटँ (नटँ) नृतौ ।
 १.३४८ पिटँ शब्दसङ्घातयोः ।
 १.३४९ हटँ दीप्तौ (च) ।
 १.३५० षटँ अवयवे ।
 १.३५१ लुटँ विलोडने ।
 १.३५२ लुङँ इत्येके (डान्तोऽयमित्येके) ।
 १.३५३ चिटँ परप्रेष्ये (परप्रेष्ये) ।
 १.३५४ विटँ शब्दे ।
 १.३५५ बिटँ आक्रोशे ।
 १.३५६ हिटँ इत्येके ।
 १.३५७ इटँ
 १.३५८ किटँ
 १.३५९ कटीं गतौ ।
 १.३६० (हेटँ विबाधायाम्) ।
 १.३६१ मडिं भूषायाम् ।
 १.३६२ कुडिं वैकल्ये ।
 १.३६३ कुटिं इत्येके ।
 १.३६४ मुडँ
 १.३६५ पुडँ मर्दने (प्रमर्दने) ।
 १.३६६ मुटँ
 १.३६७ पुटँ इत्येके ।
 १.३६८ चुडिं अल्पीभावे ।
 १.३६९ मुडिं खण्डने ।
 १.३७० पुडिं चेत्येके ।
 १.३७१ रुटिं
 १.३७२ लुटिं स्तेये ।

- १.३७३ रुटिँऽ
 १.३७४ लुटिँ इत्येके ।
 १.३७५ रुडिँऽ
 १.३७६ लुडिँ इत्यपरै ।
 १.३७७ वटिँ विभाजने ।
 १.३७८ {बटिँ इत्येके ।}
 १.३७९ स्फुटिँर् विशरणे ।
 १.३८० स्फुटिँ इत्यपि केचित् ।
 १.३८१ पटँ व्यक्तायां वाचि ।
 १.३८२ वटँ स्थौल्ये ।
 १.३८३ {बटँ इत्येके ।}
 १.३८४ मटँ मदनिवासयोः ।
 १.३८५ कटँ कृच्च्रजीवने ।
 १.३८६ रटँ परिभाषणे ।
 १.३८७ रटँ इत्येके ॥
 १.३८८ हटँ प्लुतिशठत्वयोः । बलात्कार इत्यन्ये ।
 १.३८९ रुठँऽ
 १.३९० लुठँऽ
 १.३९१ ऊठँ उपघाते ।
 १.३९२ उठँ इत्येके ।
 १.३९३ पिठँ हिंसासङ्कलेशनयोः ।
 १.३९४ शठँ कैतवे च ।
 १.३९५ शुठँ गतिप्रतिघाते (प्रतिघाते) ।
 १.३९६ शुठिँ इत्येके ।
 १.३९७ कुठिँ च ।
 १.३९८ लुठिँ आलस्ये प्रतिघाते च ।
 १.३९९ शुठिँ शोषणे ।
 १.४०० रुठिँऽ
 १.४०१ लुठिँ गतौ ।
 १.४०२ चुडुँ (चुडुँ) भावकरणे ।
 १.४०३ अडुँ (अडुँ) अभियोगे ।
 १.४०४ कडुँ (कडुँ) कार्कश्ये । चुडुँदियस्त्रयो दोषधाः ।
 १.४०५ क्रीडुँ विहारे ।
 १.४०६ तुडुँ तोडने ।
 १.४०७ तूडुँ इत्येके ।
 १.४०८ हुडुँऽ

- १.४०९ ह्रूँऽ
 १.४१० होँ गतौ ।
 १.४११ रौँ अनादरे ।
 १.४१२ रोँऽ
 १.४१३ लोँ उन्मादे ।
 १.४१४ अँ उद्यमे ।
 १.४१५ लँ विलासे ।
 १.४१६ लँ इत्येके (ईप्सायाम्) ।
 १.४१७ कँ मदे ।
 १.४१८ कँ इत्येके ॥
 १.४१९ गँ वदनैकदेशे । इति शौट्रादय उदात्ता उदात्तैः ॥

अथ पवर्गीयान्ताः ।

- १.४२० तिपूँऽ
 १.४२१ तेपूँऽ
 १.४२२ छिपूँऽ
 १.४२३ छेपूँ क्षरणार्थाः । आद्योऽनुदात्तः । तेपूँ कम्पने च ।
 १.४२४ ग्लेपूँ दैन्ये ।
 १.४२५ टुवेपूँ कम्पने ।
 १.४२६ केपूँऽ
 १.४२७ गेपूँऽ
 १.४२८ ग्लेपूँ च ।
 १.४२९ मेपूँऽ
 १.४३० रेपूँऽ
 १.४३१ लेपूँ गतौ ।
 १.४३२ हेपूँऽ
 १.४३३ धेपूँ च ।
 १.४३४ व्रपूँ लज्जायाम् ।
 १.४३५ कपिँ चलने ।
 १.४३६ रविँऽ
 १.४३७ लविँऽ
 १.४३८ अविँ शब्दे ।
 १.४३९ लविँ अवस्रंसने (च) ।
 १.४४० कवूँ वर्णे ।
 १.४४१ क्लीवूँ अधाष्टर्ये ।

- १.४४२ क्षी॒वृ॑ म॒दे ।
 १.४४३ {क्षी॒वृ॑ इत्येके ।}
 १.४४४ शी॒भृ॑ क॒त्थने॑ ।
 १.४४५ बी॒भृ॑ऽ
 १.४४६ ची॒भृ॑ च ।
 १.४४७ रे॒भृ॑ श॒ब्दे ।
 १.४४८ अ॒भि॑ऽ
 १.४४९ र॒भि॑ क्वचित्प॒द्यते॑ (इत्येके) ।
 १.४५० ल॒भि॑ च ।
 १.४५१ ष्ट॒भि॑ऽ
 १.४५२ स्क॒भि॑ प्र॒तिब॒न्धे ।
 १.४५३ ज॒र्भि॑ऽ
 १.४५४ जृ॒भि॑ गा॒त्रवि॒नामे॑ ।
 १.४५५ श॒ल्भ॑ क॒त्थने॑ ।
 १.४५६ व॒ल्भ॑ भो॒जने॑ ।
 १.४५७ ग॒ल्भ॑ धा॒ष्ट्र्ये॑ ।
 १.४५८ श्र॒म्भु॑ प्र॒मादे॑ ।
 १.४५९ स्र॒म्भु॑ इत्येके (दन्त्यादिश्च) ।
 १.४६० ष्टु॒भु॑ स्त॒म्भे । इति॒ तिपा॑दयस्तिपि॒वर्ज॑मुदात्ता॒ अनु॑दात्तेतः ॥

- १.४६१ गु॒पूँ र॒क्षणे॑ ।
 १.४६२ धू॒पूँ स॒न्ता॒पे ।
 १.४६३ ज॒पूँऽ
 १.४६४ ज॒ल्पूँ व्य॑क्तायां वा॒चि । ज॒पूँ मा॒न॒से च॑ ।
 १.४६५ च॒पूँ सा॒न्त्व॒ने ।
 १.४६६ ष॒पूँ स॒मवा॒ये ।
 १.४६७ र॒पूँऽ
 १.४६८ ल॒पूँ व्य॑क्तायां वा॒चि ।
 १.४६९ चु॒पूँ म॒न्दा॒यां ग॒तौ ।
 १.४७० तु॒पूँऽ
 १.४७१ तु॒म्पूँऽ
 १.४७२ त्रु॒पूँऽ
 १.४७३ त्रु॒म्पूँऽ
 १.४७४ तु॒फूँऽ
 १.४७५ तु॒म्फूँऽ
 १.४७६ त्रु॒फूँऽ

- १.४७७ त्रुम्फँ हिंसार्थाः ।
 १.४७८ पपँड
 १.४७९ रफँड
 १.४८० रफिँड
 १.४८१ अबँड
 १.४८२ पबँड
 १.४८३ लबँड
 १.४८४ बबँड
 १.४८५ मबँड
 १.४८६ कबँड
 १.४८७ खबँड
 १.४८८ गबँड
 १.४८९ शबँड
 १.४९० षबँड
 १.४९१ चबँ गतौ । चबँ अदने च ।
 १.४९२ कुबिँ आच्चादने (चादने) ।
 १.४९३ लुबिँड
 १.४९४ तुबिँ अदने ।
 १.४९५ चुबिँ वक्त्रसंयोगे ।
 १.४९६ षृमुँड
 १.४९७ षृम्मुँ हिंसार्थौ ।
 १.४९८ षिमुँड
 १.४९९ षिम्मुँ इत्येके ।
 १.५०० शुभँड
 १.५०१ शुम्भँ भाषने । भासन इत्येके । हिंसायामित्यन्ये । इति गुपादय उदात्ता उदात्तैः ॥

अथानुनासिकान्ताः ।

- १.५०२ घिणिँड
 १.५०३ घुणिँड
 १.५०४ घृणिँ ग्रहणे ।
 १.५०५ घुणँड
 १.५०६ घृणँ भ्रमणे ।
 १.५०७ पणँ व्यवहारे स्तुतौ च ।
 १.५०८ पनँ च ।
 १.५०९ भामँ क्रोधे ।

१.५१० क्षमूष् सहने ।
१.५११ कमुं कान्तौ । इति घिण्यादय उदात्ता अनुदात्ततः ॥

- १.५१२ अणँड
१.५१३ रणँड
१.५१४ वणँड
१.५१५ भणँड
१.५१६ मणँड
१.५१७ कणँड
१.५१८ क्वणँड
१.५१९ व्रणँड (व्रणँड)
१.५२० भ्रणँड
१.५२१ ध्वणँ शब्दार्थाः ।
१.५२२ धणँ इत्यपि केचित् ।
१.५२३ ओणँ अपनयने ।
१.५२४ शोणँ वर्णगत्योः ।
१.५२५ श्रोणँ सङ्घाते ।
१.५२६ श्लोणँ च ।
१.५२७ पैणँ गतिप्रेरणश्लेषेषु ।
१.५२८ प्रैणँ इत्यपि ॥
१.५२९ ध्रणँड शब्दे ।
१.५३० बणँ इत्यपि केचित् ।
१.५३१ कनीं दीप्तिकान्तिगतिषु ।
१.५३२ ष्णँड
१.५३३ वणँ शब्दे ।
१.५३४ वणँड
१.५३५ षणँ सम्भक्तौ ।
१.५३६ अमँ गत्यादिषु (गतौ शब्दे सम्भक्तौ च) ।
१.५३७ द्रमँड
१.५३८ हम्मँड
१.५३९ मीमँ गतौ । मीमँ शब्दे च ।
१.५४० चमँड
१.५४१ चमँड
१.५४२ जमँड
१.५४३ झमँ अदने ।
१.५४४ जिमँ इति केचित् ।

१.५४५ क्रमुं पादविक्षेपे । इत्यणादय उदात्ता उदात्तैः ॥

अथ यरलवान्ताः ।

- १.५४६ अयँ
१.५४७ वयँ
१.५४८ पयँ
१.५४९ मयँ
१.५५० चयँ
१.५५१ तयँ
१.५५२ णयँ गतौ । णयँ रक्षणे च ।
१.५५३ दयँ दानगतिरक्षणहिंसादानेषु ।
१.५५४ रयँ गतौ ।
१.५५५ लयँ च ।
१.५५६ ऊर्यौ तन्तुसन्ताने ।
१.५५७ पूर्यौ विशरणे दुर्गन्धे च ।
१.५५८ कूर्यौ शब्द उन्दे च ।
१.५५९ क्षमार्यौ विधूनने ।
१.५६० स्फार्यौ
१.५६१ औप्यार्यौ वृद्धौ ।
१.५६२ तार्युं सन्तानपालनयोः ।
१.५६३ शल्लं चलनसंवरणयोः ।
१.५६४ वल्लं
१.५६५ वल्लं संवरणे सञ्चलने च ।
१.५६६ मल्लं
१.५६७ मल्लं धारणे ।
१.५६८ भल्लं
१.५६९ भल्लं परिभाषणहिंसादानेषु ।
१.५७० कल्लं शब्दसङ्ग्रहयानयोः ।
१.५७१ कल्लं अव्यक्ते शब्दे । अशब्द इत्येके ।
१.५७२ तेवुँ
१.५७३ देवुँ देवने ।
१.५७४ षेवुँ
१.५७५ गेवुँ
१.५७६ ग्लेवुँ
१.५७७ पेवुँ

- १.५७८ मेवृँ
 १.५७९ म्लेवृँ सेवने ।
 १.५८० शेवृँ
 १.५८१ खेवृँ
 १.५८२ प्लेवृँ
 १.५८३ केवृँ इत्यप्येके ।
 १.५८४ रेवृँ प्लवगतौ । इत्ययादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

- १.५८५ मव्यं बन्धने ।
 १.५८६ षूक्ष्यँ (सूक्ष्यँ)
 १.५८७ ईक्ष्यँ
 १.५८८ ईष्यँ ईष्यार्थाः ।
 १.५८९ हयँ गतौ ।
 १.५९० शुच्यँ अभिषवे ।
 १.५९१ चुच्यँ इत्येके ।
 १.५९२ हयँ गतिकान्त्योः ।
 १.५९३ अलँ (अलँ) भूषणपर्याप्तिवारणेषु । अयं स्वरितेदित्येके ।
 १.५९४ जिफलाँ विशरणे ।
 १.५९५ मीलँ
 १.५९६ शमीलँ
 १.५९७ स्मीलँ
 १.५९८ क्षमीलँ निमेषणे ।
 १.५९९ पीलँ प्रतिष्ठम्भे ।
 १.६०० णीलँ वर्णे ।
 १.६०१ शीलँ समाधौ ।
 १.६०२ कीलँ बन्धने ।
 १.६०३ कूलँ आवरणे ।
 १.६०४ शूलँ रुजायाँ सङ्घाते च ।
 १.६०५ तूलँ निष्कर्षे ।
 १.६०६ पूलँ सङ्घाते ।
 १.६०७ मूलँ प्रतिष्ठायाम् ।
 १.६०८ फलँ निष्पत्तौ ।
 १.६०९ चुल्लँ भावकरणे ।
 १.६१० फुल्लँ विकसने ।
 १.६११ चिल्लँ शैथिल्ये भावकरणे च ।
 १.६१२ तिलँ गतौ ।

- १.६१३ तिल्लँ इत्येके ।
 १.६१४ वेल्लँ
 १.६१५ चेल्लँ
 १.६१६ केल्लँ
 १.६१७ खेल्लँ
 १.६१८ क्ष्वेल्लँ
 १.६१९ वेल्लँ चलने ।
 १.६२० {वेह्लँ इत्येके }
 १.६२१ पेल्लँ (पल्लँ)
 १.६२२ फेल्लँ
 १.६२३ शेल्लँ गतौ ।
 १.६२४ षेल्लँ इत्येके ।
 १.६२५ स्वल्लँ सञ्चलने ।
 १.६२६ खल्लँ सञ्चये (च) ।
 १.६२७ गल्लँ अदने (भक्षणे स्रावे च) ।
 १.६२८ षल्लँ गतौ ।
 १.६२९ दल्लँ विशरणे ।
 १.६३० श्वल्लँ
 १.६३१ श्वल्लँ आशुगमने ।
 १.६३२ खोल्लँ
 १.६३३ खोत्रँ गतिप्रतिघाते ।
 १.६३४ धोत्रँ गतिचातुर्ये ।
 १.६३५ त्सरँ चद्रगतौ ।
 १.६३६ क्मरँ हूर्चने ।
 १.६३७ अम्रँ
 १.६३८ वम्रँ (बम्रँ)
 १.६३९ मम्रँ
 १.६४० चरँ गत्यर्थाः । चरतिर्भक्षणर्थोऽपि (चरँ भक्षणे च) (चरतिर्भक्षणेऽपि) ।
 १.६४१ षिवुँ निरसने ।
 १.६४२ जिँ जये ।
 १.६४३ जीवँ प्राणधारणे ।
 १.६४४ पीवँ
 १.६४५ मीवँ
 १.६४६ तीवँ
 १.६४७ णीवँ स्थौल्ये ।
 १.६४८ क्षिवुँ

- १.६४९ क्षेवुँ निरसने ।
 १.६५० उर्वीऽ
 १.६५१ तुर्वीऽ
 १.६५२ थुर्वीऽ
 १.६५३ दुर्वीऽ
 १.६५४ धुर्वीं हिंसार्थाः ।
 १.६५५ गुर्वीं उद्यमने ।
 १.६५६ मुर्वीं बन्धने ।
 १.६५७ पुर्वँऽ (पूर्वँऽ)
 १.६५८ पर्वँऽ
 १.६५९ मर्वँ पूरणे ।
 १.६६० चर्वँ अदने ।
 १.६६१ भर्वँ हिंसायाम् ।
 १.६६२ {भर्वँ इत्येके }
 १.६६३ {भर्वँ इत्यन्ये }
 १.६६४ कर्वँऽ
 १.६६५ खर्वँऽ
 १.६६६ गर्वं दर्पे ।
 १.६६७ अर्वँऽ
 १.६६८ शर्वँऽ
 १.६६९ षर्वँ हिंसायाम् ।
 १.६७० इर्विं व्याप्तौ ।
 १.६७१ पिर्विंऽ
 १.६७२ मिर्विंऽ
 १.६७३ णिर्विं सेचने । सेचने चेत्येके ।
 १.६७४ षिर्विं इत्येके । सेर्वन इति तरङ्गिण्याम् ।
 १.६७५ हिर्विंऽ
 १.६७६ दिर्विंऽ
 १.६७७ धिर्विंऽ
 १.६७८ जिर्विं प्रीणनार्थाः ।
 १.६७९ रिर्विंऽ
 १.६८० रर्विंऽ
 १.६८१ धर्विं गत्यर्थाः ।
 १.६८२ कृर्विं हिंसाकरणयोश्च ।
 १.६८३ मर्वँ बन्धने ।

१.६८४ अ॒वँ र॒क्ष॒ण॒ग॒ति॒कान्ति॒प्री॒ति॒तृ॒प्त्य॒व॒ग॒म॒प्र॒वेश॒श्र॒व॒ण॒स्वा॒म्य॒र्थ॒या॒च॒न॒क्रि॒ये॒च्चा॒दी॒प्त्य॒वा॒प्त्या॒लि॒ङ्ग॒न॒हि॒
_द्वि॒षु॑ । इति॒ म॒व्या॒दयो॑ ज॒यति॒व॒र्ज॒मु॒दा॒त्ता॑ उ॒दा॒त्ते॑तः ॥

१.६८५ धा॒वुँ ग॒ति॒शु॒द्ध॒योः । उ॒दा॒त्तः॑ स्व॒रि॒ते॒त् ॥

अथो॒ष्मा॒न्ताः॑ ।

१.६८६ धु॒क्षँ॑ऽ

१.६८७ धि॒क्षँ॑ स॒न्दी॒प॒न॒क्ले॒शन॒जी॒व॒नेषु॑ ।

१.६८८ वृ॒क्षँ॑ व॒रणे॑ ।

१.६८९ शि॒क्षँ॑ वि॒द्यो॒पा॒दा॒ने॑ ।

१.६९० भि॒क्षँ॑ भि॒क्षा॒या॒म॒ला॒भि॒ला॒भे॑ च॑ ।

१.६९१ क्ले॒शँ॑ अ॒व्य॒क्ता॒यां वा॒चि॑ । बा॒ध॒न॒ इत्य॒न्ये (इति॑ दु॒र्गः) ।

१.६९२ द॒क्षँ॑ वृ॒द्धौ॑ शी॒घ्रा॒र्थे॑ च॑ ।

१.६९३ दी॒क्षँ॑ मौ॒ण्डो॒ज्यो॒प॒न॒य॒न॒निय॑म॒व्र॒ता॒देशु॑ ।

१.६९४ ई॒क्षँ॑ द॒र्श॒ने॑ ।

१.६९५ ई॒षँ॑ ग॒ति॒हिं॒सा॒द॒र्श॒नेषु॑ ।

१.६९६ भा॒षँ॑ व्य॒क्ता॒यां वा॒चि॑ ।

१.६९७ व॒षँ॑ स्ने॒ह॒ने॑ ।

१.६९८ गे॒षँ॑ अ॒न्वि॒च्चा॒या॒म् ।

१.६९९ ग॒ले॒षँ॑ इत्य॒के॑ ।

१.७०० पे॒षँ॑ प्र॒य॒त्ने॑ ।

१.७०१ ए॒षँ॑ इत्य॒के॑ ।

१.७०२ ये॒षँ॑ इत्य॒न्ये॑ ।

१.७०३ जे॒षँ॑ऽ

१.७०४ णे॒षँ॑ऽ

१.७०५ ए॒षँ॑ऽ

१.७०६ प्रे॒षँ॑ ग॒तौ॑ ।

१.७०७ रे॒षँ॑ऽ

१.७०८ हे॒षँ॑ऽ

१.७०९ हे॒षँ॑ अ॒व्य॒क्ते॒ शब्दे॑ ।

१.७१० का॒सँ॑ श॒ब्द॒कु॒त्सा॒या॒म् ।

१.७११ भा॒सँ॑ दी॒प्तौ॑ ।

१.७१२ णा॒सँ॑ऽ

१.७१३ रा॒सँ॑ श॒ब्दे॑ ।

१.७१४ ण॒सँ॑ कौ॒टि॒ल्ये॑ ।

- १.७१५ भ्यसँ भये ।
 १.७१६ आडः शसिँ इच्चायाम् ।
 १.७१७ ग्रसुँ
 १.७१८ ग्लसुँ अदने ।
 १.७१९ ईहँ चेष्टायाम् ।
 १.७२० बहिँ
 १.७२१ महिँ वृद्धौ ।
 १.७२२ अहिँ गतौ ।
 १.७२३ गहँ
 १.७२४ गल्हँ कुत्सायाम् ।
 १.७२५ बहँ
 १.७२६ बल्हँ प्राधान्ये ।
 १.७२७ वहँ
 १.७२८ वल्हँ परिभाषणहिंसाच्चादनेषु ।
 १.७२९ प्लिहँ गतौ ।
 १.७३० वेहँ (बेहँ)
 १.७३१ जेहँ
 १.७३२ बाहँ (वाहँ) प्रयत्ने । जेहँ गतावपि ।
 १.७३३ द्राहँ निद्राक्षये । निक्षेप इत्येके ।
 १.७३४ काशुँ दीप्तौ ।
 १.७३५ ऊहँ वितर्के ।
 १.७३६ गाहँ विलोडने ।
 १.७३७ गूहँ ग्रहणे ।
 १.७३८ ग्लहँ च (अपादाने) ।
 १.७३९ घुषिँ कान्तिकरणे ।
 १.७४० घषँ इति केचित् । इति धुक्षादय उदात्ता अनुदात्ततः ॥

- १.७४१ घुषिँर् अविशब्दने । शब्द इत्यन्ये पेटुः ।
 १.७४२ अक्षुँ व्याप्तौ ।
 १.७४३ तक्षुँ
 १.७४४ त्वक्षुँ तनुकरणे ।
 १.७४५ उक्षुँ सेचने ।
 १.७४६ रक्षुँ पालने ।
 १.७४७ णिक्षुँ चुम्बने ।
 १.७४८ त्रक्षुँ
 १.७४९ ष्ट्रक्षुँ

- १.७५० तृक्षँऽ
 १.७५१ वृक्षँऽ
 १.७५२ णक्षँ गतौ ।
 १.७५३ वक्षँ रोषे । सङ्घात इत्येके ।
 १.७५४ मृक्षँ सङ्घाते ।
 १.७५५ म्रक्षँ इत्येके ।
 १.७५६ तक्षँ त्वचने ।
 १.७५७ पक्षँ परिग्रःअ इत्येके ।
 १.७५८ सूक्षँ आदरे ।
 १.७५९ षक्षँ इति केचित् ।
 १.७६० काक्षिँऽ
 १.७६१ वाक्षिँऽ
 १.७६२ माक्षिँ काङ्क्षायाम् ।
 १.७६३ द्राक्षिँऽ
 १.७६४ ध्राक्षिँऽ
 १.७६५ ध्वाक्षिँ घोरवासिते च ।
 १.७६६ {ध्माक्षिँ इत्येके ।}
 १.७६७ चूषँ पाने ।
 १.७६८ तूषँ तुष्टौ ।
 १.७६९ पूषँ वृद्धौ ।
 १.७७० मूषँ स्तेये ।
 १.७७१ लूषँऽ
 १.७७२ रूषँ भूषायाम् ।
 १.७७३ शूषँ प्रसवे ।
 १.७७४ {सूषँ इत्येके ।}
 १.७७५ यूषँ हिंसायाम् ।
 १.७७६ जूषँ च ।
 १.७७७ भूषँऽ
 १.७७८ तसिँ अलङ्कारे ।
 १.७७९ ऊषँ रूजायाम् ।
 १.७८० ईषँ ऊञ्चे ।
 १.७८१ कषँऽ
 १.७८२ खषँऽ
 १.७८३ शिषँऽ
 १.७८४ जषँऽ
 १.७८५ झषँऽ

- १.७८६ शषँट
 १.७८७ वषँट
 १.७८८ मषँट
 १.७८९ रुषँट
 १.७९० रिषँ हिंसार्थाः^१ ।
 १.७९१ भषँ भत्सने ।
 १.७९२ उषँ दाःए ।
 १.७९३ जिषुँट
 १.७९४ विषुँट
 १.७९५ मिषुँट
 १.७९६ णिषुँ सेचने ।
 १.७९७ पुषँ पुष्टौ ।
 १.७९८ श्रिषुँट
 १.७९९ श्लिषुँट
 १.८०० प्रुषुँट
 १.८०१ प्लुषुँ दाःए ।
 १.८०२ पूषुँट
 १.८०३ वृषुँट
 १.८०४ मृषुँ सेचने । मृषुँ सहने च । इतरौ हिंसासङ्कलेशनयोश्च ।
 १.८०५ घृषुँ सङ्घुषे ।
 १.८०६ हृषुँ अलीके ।
 १.८०७ तुसँट
 १.८०८ ह्रसँट (ह्रसँट)
 १.८०९ ह्लसँट
 १.८१० रसँ शब्दे^१ ।
 १.८११ लसँ श्लेषणक्रीडनयोः (च) ।
 १.८१२ घसूँ अदने ।
 १.८१३ जत्सँट (जजँट जचँट)
 १.८१४ चचँट
 १.८१५ झत्सँ (झझँ झजँ) परिभाषणहिंसातजनेषु^१ ।
 १.८१६ पिसँट
 १.८१७ पेसँट
 १.८१८ विसँट
 १.८१९ वेसँट
 १.८२० बिसँट
 १.८२१ बेसँ गतौ^१ ।

- १.८२२ हसँ हसने ।
 १.८२३ णिशँ समाधौ ।
 १.८२४ मिशँऽ
 १.८२५ मशँ शब्दे ।
 १.८२६ शवँ गतौ ।
 १.८२७ शशँ प्लुतगतौ ।
 १.८२८ शसुँ हिंसायाम् ।
 १.८२९ शंसुँ स्तुतौ । दुर्गतावपीत्येके (इति दुर्गः) ।
 १.८३० चहँ परिकल्कने ।
 १.८३१ महँ पूजायाम् ।
 १.८३२ रहँ त्यागे ।
 १.८३३ रहिँ गतौ ।
 १.८३४ दृहँऽ
 १.८३५ दृहिँऽ
 १.८३६ बृहँऽ (वृहँऽ)
 १.८३७ बृहिँ (वृहिँ) वृद्धौ । बृहिँ (वृहिँ) शब्दे च । बृहिँर् (वृहिँर्) इत्येके ।
 १.८३८ तुहिँर्ऽ
 १.८३९ दुहिँर्ऽ
 १.८४० उहिँर् अर्दने ।
 १.८४१ अहँ पूजायाम् । इति घुषिरादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ द्युतादयः ।

- १.८४२ द्युतँ दीप्तौ ।
 १.८४३ श्विताँ वर्णे ।
 १.८४४ जिमिदाँ स्नेहने ।
 १.८४५ जिश्विदाँ स्नेहनमोचनयोः (गात्रप्रस्रवणे) । स्नेहनमोहनयोरित्येके ।
 १.८४६ जिश्विदाँ चेत्येके ।
 १.८४७ रुचँ दीप्तावभिप्रीतौ च ।
 १.८४८ घुटँ परिवर्तने ।
 १.८४९ रुटँऽ
 १.८५० लुटँऽ
 १.८५१ लुटँ
 १.८५२ उटँ उपघाते (प्रतिघाते) ।
 १.८५३ शुभँ दीप्तौ ।
 १.८५४ क्षुभँ सञ्चलने ।
 १.८५५ णभँऽ

- १.८५६ तुभँ हिंसायाम् । आद्योऽभावेऽपि ।
 १.८५७ संसुँ (श्रंसुँ श्रंशुँ)
 १.८५८ ध्वंसुँ
 १.८५९ भ्रंसुँ अवस्रंसने । ध्वंसुँ गतौ च ।
 १.८६० भ्रंशुँ इत्यपि केचित् (तृतीयं एव तालव्यान्त इत्यन्ये) ।
 १.८६१ स्रम्भुँ विश्वासे ।
 १.८६२ वृत्तुँ वर्तने ।
 १.८६३ वृधुँ वृधौ ।
 १.८६४ शृधुँ शब्दकुत्सायाम् ।
 १.८६५ स्यन्दुँ प्रस्रवणे ।
 १.८६६ कृपुँ सामर्थ्ये । वृत् ॥ इति द्युतादय उदात्ता अनुदात्तैः ॥

अथ घटादयो मितः ।

- १.८६७ घटुँ म) चेष्टायाम् ।
 १.८६८ व्यथुँ म) भयसञ्चलनयोः ।
 १.८६९ प्रथुँ म) प्रख्याने ।
 १.८७० प्रसुँ म) विस्तारे ।
 १.८७१ म्रदुँ म) मर्दने ।
 १.८७२ स्वदुँ म) स्वदने ।
 १.८७३ क्षजिँ म) गतिदानयोः ।
 १.८७४ दक्षुँ म) गतिहिंसनयोः (गतिशासनयोः) (वृद्धौ शीघ्रार्थे च) ।
 १.८७५ कृपुँ म) कृपायां गतौ च ।
 १.८७६ क्रपुँ म) इत्येके ।
 १.८७७ कपुँ म) इत्यन्ये ।
 १.८७८ कदिँ म) ऽ
 १.८७९ क्रदिँ म) ऽ
 १.८८० क्लदिँ म) वैक्लव्ये । वैकल्य इत्येके ।
 १.८८१ कदुँ म) ऽ
 १.८८२ क्रदुँ म) ऽ
 १.८८३ क्लदुँ म) इत्यन्ये ॥
 १.८८४ जित्वराँ म) सम्भ्रमे । घटादयो मितः । इति घटादय उदात्ता अनुदात्तैः ।
 १.८८५ ज्वरुँ म) रोगे ।
 १.८८६ गडुँ म) सेचने ।
 १.८८७ हेडुँ म) वेष्टने ।

- १.८८८ वटं(म्) ऽ
 १.८८९ भटं(म्) परिभाषणे ।
 १.८९० णटं(म्) नृत्तौ । नतावित्येके । गतावित्यन्ये ।
 १.८९१ ष्टकं(म्) प्रतिघाते (प्रतीघाते) ।
 १.८९२ चकं(म्) तृप्तौ ।
 १.८९३ कखं(म्) हसने ।
 १.८९४ रगं(म्) शङ्कायाम् ।
 १.८९५ लगं(म्) सङ्गे ।
 १.८९६ ह्रगं(म्) ऽ
 १.८९७ ह्लगं(म्) ऽ
 १.८९८ षगं(म्) ऽ
 १.८९९ ष्टगं(म्) संवरणे ।
 १.९०० कगं(म्) नोच्यते । क्रियासामान्यार्थत्वात् । अनेकार्थत्वादित्यन्ये ।
 १.९०१ अकं(म्) ऽ
 १.९०२ अगं(म्) कुटिलायां गतौ ।
 १.९०३ कणं(म्) ऽ
 १.९०४ रणं(म्) गतौ ।
 १.९०५ चणं(म्) ऽ
 १.९०६ शणं(म्) ऽ
 १.९०७ श्रणं(म्) दाने च । शणं(म्) गतावित्यन्ये ।
 १.९०८ श्रथं(म्) ऽ
 १.९०९ श्नथं(म्) ऽ
 १.९१० श्लथं(म्) ऽ
 १.९११ क्नथं(म्) ऽ
 १.९१२ क्रथं(म्) ऽ
 १.९१३ क्लथं(म्) हिंसार्थाः ।
 १.९१४ चनं(म्) च ।
 १.९१५ वनुं(म्) च नोच्यते (नोपलभ्यते) ।
 १.९१६ ज्वलं(म्) दीप्तौ ।
 १.९१७ ह्वलं(म्) ऽ
 १.९१८ ह्वलं(म्) सञ्चलने (चलने) ।
 १.९१९ स्मृ(म्) आध्याने ।
 १.९२० दृ(म्) भये ।
 १.९२१ नृ(म्) नये ।
 १.९२२ श्रा(म्) पाके ।
 १.९२३ ॥ मारणतोषणनिशामनेषु ज्ञा(म्) । मारणतोषणनिशानेष्विति पाठान्तरम् ॥

- १.१२४ ॥ कम्पने चलिः ॥
 १.१२५ ॥ चदिर् ऊर्जने ॥
 १.१२६ ॥ जिह्वोन्मथने लडिः ॥
 १.१२७ ॥ मदीं(म्) हर्षग्लेपनयोः! ॥
 १.१२८ ॥ ध्वनं(म्) शब्दे! ॥
 १.१२९ ॥ दलिऽ
 १.१३० ॥ वलिऽ
 १.१३१ ॥ स्वलिऽ
 १.१३२ ॥ रणिऽ
 १.१३३ ॥ ध्वनिऽ
 १.१३४ ॥ त्रपिऽ
 १.१३५ ॥ क्षपयश्च (इति भोजः!) ॥
 १.१३६ ॥ स्वनं(म्) अवतंसने । घटादयो मितः! ॥
 १.१३७ ॥ जनींऽ
 १.१३८ ॥ जृषुऽ
 १.१३९ ॥ क्नुसुंऽ
 १.१४० ॥ रञ्जोऽमन्ताश्च ॥
 १.१४१ ॥ ज्वलंऽ
 १.१४२ ॥ ह्वलंऽ
 १.१४३ ॥ ह्वलंऽ
 १.१४४ ॥ नमामनुपसर्गाद्वा ॥
 १.१४५ ॥ ग्लाऽ
 १.१४६ ॥ स्नाऽ
 १.१४७ ॥ वनुंऽ
 १.१४८ ॥ वमां च ॥
 १.१४९ ॥ न कमिऽ
 १.१५० ॥ अमिऽ
 १.१५१ ॥ चमाम् ॥
 १.१५२ ॥ शमो दर्शने ॥
 १.१५३ ॥ यमोऽपरिवेषणे ॥
 १.१५४ ॥ स्वदिर् अवपरिभ्यां च ॥

अथ फणादयः ।

१.१५५ फणं(म्) गतौ (गतिदीप्त्योः) । वृत् । इति घटादयः फणान्ता मितः! । इति

ज्वरादय उदात्ता उदात्तैः परस्मैभाषाः ॥

१.१५६ राज्ञं दीप्तौ । उदात्तः स्वरितेत् ॥

१.१५७ टुभ्राजृँड
१.१५८ टुभ्राशृँड
१.१५९ टुभ्लाशृँ दीप्तौ । इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥

१.१६० स्यमुँड
१.१६१ स्वनँड
१.१६२ ध्वनँ शब्दे । फणादयो गताः ।
१.१६३ षमँड
१.१६४ ष्टमँ अवैकल्ये (वैकल्ये) । वृत् ।
अथ ज्वलादयः ।
१.१६५ ज्वलँ दीप्तौ ।
१.१६६ चलँ कम्पने ।
१.१६७ जलँ घातने ।
१.१६८ टलँड
१.१६९ ट्वलँ वैकल्ये ।
१.१७० ष्टलँ स्थाने ।
१.१७१ हलँ विलेखने ।
१.१७२ णलँ गन्धे । बन्धन इत्येके ।
१.१७३ पलँ गतौ ।
१.१७४ बलँ प्राणने धान्यावरोधे च (धान्यावरोधने च) ।
१.१७५ पुलँ महत्त्वे ।
१.१७६ कुलँ संस्त्याने बन्धुषु च ।
१.१७७ शलँड
१.१७८ हुलँड
१.१७९ पतूँ गतौ ।
१.१८० हुलँ हिंसासंवरणयोश्च (हिंसायां संवरणे च) ।
१.१८१ क्वथँ निष्पाके ।
१.१८२ पथँ गतौ ।
१.१८३ मथँ विलोडने ।
१.१८४ टुवमँ उद्गिरणे ।
१.१८५ भ्रमुँ चलने ।
१.१८६ क्षरँ सञ्चलने ।
१.१८७ क्षुरँ सञ्चये । इति स्यमादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

१.१८८ षहँ मर्षणे । उदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

१.९८९ र्मुं क्रीडायाम् । र्मं इति माधवः । अनुदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

१.९९० षड् विशरणगत्यवसादनेषु ।

१.९९१ शड् शातने ।

१.९९२ कुशं आऽवाने रोदने च । इति षदादयस्त्रयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥

१.९९३ कुचं सम्पर्चनकौटिल्यप्रतिष्टम्भविलेखनेषु ।

१.९९४ बुधं अवगमने ।

१.९९५ रुऽँ बीजजन्मनि प्रादुभवि च ।

१.९९६ कसं गतौ । इति कुचादय उदात्ता उदात्तेतो रुहिस्त्वनुदात्तः । वृत् । ज्वलादिर्गतः ॥

१.९९७ हिक्कं अव्यक्ते शब्दे ।

१.९९८ अञ्चुं गतौ याचने च ।

१.९९९ अचुं इत्येके ।

१.१००० अचिं इत्येपरि ।

१.१००१ टुयाचूं याच्ञायाम् ।

१.१००२ रेट्टं परिभाषणे ।

१.१००३ चर्तेऽ

१.१००४ चर्दे याचने (च) ।

१.१००५ प्रोथूं पर्याप्तौ ।

१.१००६ मिर्दूं

१.१००७ मेर्दूं मेधाहिंसनयोः ।

१.१००८ मिथूं

१.१००९ मेथूं इत्येके ।

१.१०१० मिधूं

१.१०११ मेधूं इत्यन्ये । मेधूं सङ्गमे च ।

१.१०१२ णिर्दूं

१.१०१३ णेर्दूं कुत्सासन्निकर्षयोः ।

१.१०१४ शृधूं

१.१०१५ मृधूं उन्दने ।

१.१०१६ बुधिर् बोधने ।

१.१०१७ उँबुन्दिर् निशामने ।

१.१०१८ वेणूं गतिज्ञानचिन्तानिशामनवादित्रग्रहणेषु ।

१.१०१९ वेनूं इत्येके ।

१.१०२० खनुं अवदारणे ।

१.१०२१ चीवूं आदानसंवरणयोः ।

१.१०२२ {चीवूं इत्येके } ।

- १.१०२३ चार्थं पूजानिशासनयोः ।
 १.१०२४ व्यर्थं गतौ ।
 १.१०२५ दाशुं दाने ।
 १.१०२६ भेषुं भये । गतावित्येके ।
 १.१०२७ भेषुं
 १.१०२८ भ्लेषुं गतौ ।
 १.१०२९ असौ गतिदीप्त्यादानेषु ।
 १.१०३० अषुं इत्येके ।
 १.१०३१ (अर्थं गतौ ।)
 १.१०३२ स्पर्शं बाधनस्पर्शनयोः ।
 १.१०३३ लषुं कान्तौ ।
 १.१०३४ चषुं भक्षणे ।
 १.१०३५ चषुं हिंसायाम् ।
 १.१०३६ झषुं आदानसंवरणयोः ।
 १.१०३७ भ्रक्षुं
 १.१०३८ भ्लक्षुं अदाने ।
 १.१०३९ भक्षुं इति मैत्रेयः ।
 १.१०४० प्लक्षुं च ।
 १.१०४१ दासुं दाने ।
 १.१०४२ माहूँ माने ।
 १.१०४३ गुहूँ संवरणे । इति हिक्कादय उदात्ताः! स्वरितैः! ॥

अथाजान्ताः ।

- १.१०४४ श्रिञ् सेवायाम् । उदात्त उभयतोभाषः ॥
 १.१०४५ भृञ् भरणे ।
 १.१०४६ हृञ् हरणे ।
 १.१०४७ धृञ् धारणे ।
 १.१०४८ (कृञ् करणे ।)
 १.१०४९ णिञ् प्रापणे । इति भृजादयोऽनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥
 १.१०५० घेढ् पाने ।
 १.१०५१ ग्लैः
 १.१०५२ म्लैर्हर्षक्षये ।
 १.१०५३ द्यौ न्यक्करणे ।
 १.१०५४ द्वै स्वप्ने ।

- १.१०५५ ध्रै तृप्तौ ।
 १.१०५६ ध्यै चिन्तायाम् ।
 १.१०५७ रै शब्दे ।
 १.१०५८ स्त्यैऽ
 १.१०५९ ष्यै शब्दसङ्घातयोः ।
 १.१०६० खै खदने ।
 १.१०६१ क्षौऽ
 १.१०६२ जैऽ
 १.१०६३ भै क्षये ।
 १.१०६४ कैऽ
 १.१०६५ गौ शब्दे ।
 १.१०६६ शौऽ
 १.१०६७ श्रै पाके ।
 १.१०६८ स्रै इति केषुचित्पाठः ।
 १.१०६९ पैऽ
 १.१०७० औवै शोषणे ।
 १.१०७१ छैऽ
 १.१०७२ ष्णौ वेष्टने । शोभायां चेत्येके ।
 १.१०७३ दैप् शोधने ।
 १.१०७४ पा पाने ।
 १.१०७५ घ्रा गन्धोपादाने (घ्राणे) ।
 १.१०७६ ध्मा शब्दाग्निसंयोगयोः ।
 १.१०७७ ष्टा गतिनिवृत्तौ ।
 १.१०७८ म्ना अभ्यासे ।
 १.१०७९ दाण् दाने ।
 १.१०८० ह्र कौटिल्ये ।
 १.१०८१ स्वृ शब्दोपतापयोः ।
 १.१०८२ स्मृ चिन्तायाम् ।
 १.१०८३ ह्र संवरणे (वरणे) ।
 १.१०८४ ह्र इत्येके ।
 १.१०८५ सु गतौ ।
 १.१०८६ ऋ गतिप्रापणयोः ।
 १.१०८७ गृऽ
 १.१०८८ घृ सेचने ।
 १.१०८९ ध्वृ हर्चने ।
 १.१०९० सु गतौ ।

- १.१०९१ षु प्रसवसैश्वर्ययोः ।
 १.१०९२ श्रु श्रवणे ।
 १.१०९३ ध्रु स्थैर्ये ।
 १.१०९४ दुः ।
 १.१०९५ हु गतौ ।
 १.१०९६ जिः ।
 १.१०९७ जि अभिभवे ।
 १.१०९८ जु इति सौत्रो धातुः गत्यर्थः । इति धयत्यादयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

- १.१०९९ षिङ् ईषद्धसने ।
 १.११०० गुङ् अव्यक्ते शब्दे ।
 १.११०१ गाङ् गतौ ।
 १.११०२ उङ् ।
 १.११०३ कुङ् ।
 १.११०४ खुङ् ।
 १.११०५ गुङ् ।
 १.११०६ घुङ् ।
 १.११०७ डुङ् शब्दे ।
 १.११०८ च्युङ् ।
 १.११०९ ज्युङ् ।
 १.१११० जुङ् ।
 १.११११ प्रुङ् ।
 १.१११२ प्लुङ् गतौ ।
 १.१११३ क्लुङ् इत्येके ।
 १.१११४ रुङ् गतिरोषणयोः ।
 १.१११५ ध्रुङ् अवध्वंसने ।
 १.१११६ मेङ् प्रणिदाने ।
 १.१११७ देङ् रक्षणे ।
 १.१११८ श्यैङ् गतौ ।
 १.१११९ ष्यैङ् वृद्धौ ।
 १.११२० त्रैङ् पालने । इति षिङ्प्रभृतयोऽनुदात्ता आत्मनेभाषाः ॥

- १.११२१ पूङ् पवने ।
 १.११२२ मूङ् बन्धने ।
 १.११२३ डीङ् विहायसा गतौ । इति पूङादयस्त्रय उदात्ता आत्मनेभाषाः ॥

१.११२४ तृ प्लवनतरणयोः । उदात्तः परस्मैभाषः ॥

अथ हलन्ताः ।

१.११२५ गुपँ गोपने ।

१.११२६ तिजँ निशाने ।

१.११२७ मानँ पूजायाम् ।

१.११२८ बधँ बन्धने । इति गुपादयश्चत्वार उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

१.११२९ रभँ राभस्ये ।

१.११३० डुलभँष् प्राप्तौ ।

१.११३१ ष्वञ्जँ परिष्वङ्गे ।

१.११३२ ह्रँ (ह्रँ) पुरीषोत्सर्गे । इति रभादयश्चत्वारोऽनुदात्ता अनुदात्तेतः ॥

१.११३३ जिद्विदाँ अव्यक्ते शब्दे । उदात्त उदात्तेत् ॥

१.११३४ स्कन्दिर् गतिशोषणयोः ।

१.११३५ यभँ मैथुने (विपरीतमैथुने) ।

१.११३६ णमँ प्रहृत्वे शब्दे च ।

१.११३७ गमूँऽ

१.११३८ सृपूँ गतौ ।

१.११३९ यमँ उपरमे ।

१.११४० तपँ सन्तापे ।

१.११४१ त्यजँ हानौ ।

१.११४२ षञ्जँ सङ्गे ।

१.११४३ दृशिर् प्रेक्षणे ।

१.११४४ दंशँ दशने ।

१.११४५ कृषँ विलेखने ।

१.११४६ दःअँ भस्मीकरणे ।

१.११४७ मिःअँ सेचने । इति स्कन्दादयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥

१.११४८ कितँ निवासे रोगापनयने च । उदात्त उदात्तेत् ॥

१.११४९ दानँ खण्डने (अखण्डने) ।

१.११५० शानँ तेजने (अवतेजने) । इत्युदात्तौ स्वरितेतौ ॥

१.११५१ डुपचँष् पाके ।

१.११५२ षचँ समवाये ।
 १.११५३ भजँ सेवायाम् ।
 १.११५४ रज्जँ रागे ।
 १.११५५ शपँ आक्रोशे ।
 १.११५६ त्विषँ दीप्तौ ।
 अथ यजादयः ।
 १.११५७ यजँ देवपूजासङ्गतिकरणदानेषु ।
 १.११५८ डुवपँ (टुवपँ) बीजसन्ताने । चेदनेऽपि ।
 १.११५९ वःअँ प्रापणे । इति पचादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः षचिस्तूदात्तः ॥

१.११६० वसँ निवासे । उदात्तेदनुदात्तः ॥

१.११६१ वेज् तन्तुसन्ताने ।
 १.११६२ व्येज् संवरणे ।
 १.११६३ ह्येज् स्पर्धायां शब्दे च । इति वेजादयस्त्रयोऽनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥

१.११६४ वदँ व्यक्तायां वाचि ।

१.११६५ ट्वौँश्च गतिवृद्धयोः । वृत् । यजादिः समाप्तः । अयं वदतिश्चोदात्तौ परस्मैभाषौ । चुलुम्पत्यादिश्च भ्वादौ द्रष्टव्याः । तस्याकृतिगणत्वात् । ऋतिः सौत्रश्च सजुगुप्साकृपयोः ॥ वृत् ॥ इति शब्दिकरणा भ्वादयः ॥ १ ॥

अथादादयः ।

२.१ अदँ भक्षणे ।

२.२ हनँ हिंसागत्योः । इत्यनुदात्तावुदात्तौ ॥

२.३ द्विषँ अप्रीतौ ।

२.४ दुःअँ प्रपूरणे ।

२.५ दिःअँ उपचये ।

२.६ लिःअँ आस्वादने । इति द्विषादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

२.७ चक्षिँइ व्यक्तायां वाचि । अयं दशनेऽपि । अनुदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

२.८ ईरँ गतौ कम्पने च ।

२.९ ईडँ स्तुतौ ।

२.१० ईशँ ऐश्वर्ये ।

- २.११ आसँ उपवेशने ।
 २.१२ आडः शासुँ इच्छायाम् ।
 २.१३ वसँ आच्चादने ।
 २.१४ कसिँ गतिशासनयोः ।
 २.१५ कसँ इत्येके ।
 २.१६ कशँ इत्यन्ये (इत्यपि) ।
 २.१७ णिसिँ चुम्बने ।
 २.१८ णिजिँ शुद्धौ ।
 २.१९ शिजिँ अव्यक्ते शब्दे ।
 २.२० पिजिँ वर्णे । सम्पर्चने इत्येके । उभयन्नेत्यन्ये । अवयव इत्यपरि । अव्यक्ते शब्द इतीतरि ।
 २.२१ पृजिँ इत्येके ।
 २.२२ वृजिँ वर्जने ।
 २.२३ वृजिँ इत्येके ।
 २.२४ पृचिँ सम्पर्चने (सम्पर्के) । इतीरादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥
- २.२५ षूङ् प्राणिगर्भविमोचने ।
 २.२६ शीङ् स्वप्ने । इत्युदात्तावात्मनेभाषौ ॥
- २.२७ यु मिश्रणेऽभिश्रणे च ।
 २.२८ रु शब्दे ।
 २.२९ तु (तु) गतिवृद्धिहिंसासु (वृद्ध्यर्थः) । इति सौत्रो धातुः ।
 २.३० णु स्तुतौ ।
 २.३१ टुक्षु शब्दे ।
 २.३२ क्षु तेजने ।
 २.३३ षु प्रस्रवणे । इति युप्रभृतय उदात्ताः परस्मैभाषाः ॥
- २.३४ ऊर्णुञ् आच्चादने । उदात्त उभयतोभाषः ॥
- २.३५ द्यु अभिगमने ।
 २.३६ षु प्रसवैश्वर्ययोः ।
 २.३७ कु शब्दे ।
 २.३८ ह्यु स्तुतौ । इति द्युप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः । स्तौतिस्तूभयतोभाषः ॥
- २.३९ ब्रूञ् (ब्रूञ्) व्यक्तायां वाचि । उदात्त उभयतोभाषः ॥
- २.४० इण् गतौ ।

- २.४१ इङ् अ॒ध्यय॑ने । नित्य॒मधि॑पूर्वः ।
 २.४२ इक् स्म॒रणे । अ॒यम॑प्यधि॒पूर्वः ।
 २.४३ वी॒ गति॑प्र॒जनका॑न्त्य॒सनखा॑दनेषु ।
 २.४४ या प्रा॒पणे ।
 २.४५ वा॒ गति॑गन्ध॒नयोः॑ ।
 २.४६ भा॒ दी॒प्तौ ।
 २.४७ ष्णा॒ शौ॒चे ।
 २.४८ श्रा॒ पा॒के ।
 २.४९ द्रा॒ कु॒त्सायां॑ ग॒तौ ।
 २.५० प्सा॒ भक्ष॑णे ।
 २.५१ पा॒ रक्ष॑णे ।
 २.५२ रा॒ दा॒ने ।
 २.५३ ला॒ आदा॑ने (दा॒ने) । द्वाव॑पि॒ दान॑ इति॒ चन्द्रः॑ ।
 २.५४ दा॒प् लव॑ने ।
 २.५५ ख्या॒ प्रक॑थने ।
 २.५६ प्रा॒ पू॒रणे ।
 २.५७ मा॒ माने॑ ।
 २.५८ व॒चं परि॑भाषणे । इण॑प्रभृ॒तयोऽनु॑दा॒त्ताः पर॑स्मभाषाः । इङ् त्वा॒त्मने॑भाषः ॥

- २.५९ वि॒दं ज्ञा॑ने ।
 २.६० असँ भु॒वि ।
 २.६१ मृ॒जूं (मृ॒जूष) शु॒द्धौ ।
 अथ॒ रुदा॑दयः ।
 २.६२ रुदि॑र् अश्रु॒विमो॑चने । इति॒ विदा॑दय॒ उदा॑त्ता॒ उदा॑त्तेतः ॥

२.६३ जि॒ष्वपँ॑ श॒ये । इत्यु॑दा॒त्तेदनु॑दा॒त्तः ॥

- २.६४ श्वसँ प्रा॒णने॑ ।
 २.६५ अ॒नं च॑ ।
 अथ॒ जक्षि॑त्यादयः ।
 २.६६ जक्षँ॑ भक्ष्य॒हसन॑योः । वृत् । इति॒ रुदा॑दयः ।
 २.६७ जा॒गृ नि॒द्राक्ष॑ये ।
 २.६८ दरि॑द्रा॒ दुर्गा॑तौ ।
 २.६९ चका॑सँ दी॒प्तौ ।
 २.७० शासुँ॑ अनु॒शिष्टौ॑ । इति॒ श्वादा॑य॒ उदा॑त्ता॒ उदा॑त्तेतः ॥

अथ चान्दसा धातवः ।

२.७१ दीधीङ् दीप्तिदेवनयोः ।

२.७२ वेवीङ् वेतिना तुल्ये । इत्युदात्तावात्मनेभाषौ । वृत् । इति जक्षित्यादयः ।

२.७३ षसँऽ

२.७४ षस्तिँ (सस्तिँ) स्वप्ने ।

२.७५ वशँ कान्तौ । इति षसादय उदात्ता उदात्तेतः । चर्करीतं च ।

२.७६ ह्रुङ् अपनयने । अनुदात्त आत्मनेभाषः ॥ वृत् ॥ इति लुग्विकरणा अदादयः ॥ २ ॥

अथ जुःओत्यादयः ।

३.१ हु दानादनयोः । आदाने चेत्येके । प्रीणनेऽपीति भाष्यम् ॥

३.२ जिभी भये ।

३.३ ह्री लज्जायाम् । इति जुःओत्यादयोऽनुदात्ता परस्मैभाषाः ॥

३.४ पू पालनपूरणयोः ।

३.५ पू इत्येके (ह्रस्वान्तोऽयमित्येके) । उदात्तः परस्मैभाषः ॥

३.६ डुभृञ् धारणपोषणयोः । अनुदात्त उभयतोभाषः ॥

३.७ माङ् माने शब्दे च ।

३.८ ओह्राङ् गतौ । इत्यनुदात्तावात्मनेभाषौ ॥

३.९ ओह्राक् त्यागे । अनुदात्तः परस्मैभाषः ॥

३.१० डुदाञ् दाने ।

३.११ डुधाञ् धारणपोषणयोः । दान इत्यप्येके । इत्यनुदात्तावुभयतोभाषौ ॥

३.१२ णिजिर् शौचपोषणयोः ।

३.१३ विजिर् पृथग्भावे ।

३.१४ विष् व्याप्तौ । इति णिजिरादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

अथागणान्ता एकादश चान्दसाः ।

३.१५ घृ क्षरणदीप्तयोः ।

३.१६ ह् प्रसह्यकरणे ।

३.१७ ऋऽ

३.१८ सू गतौ । घृप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

३.१९ भसँ भर्त्सनदीप्तयोः । उदात्त उदात्तेत् ॥

३.२० कि ज्ञाने । अनुदात्तः परस्मैभाषः ॥

३.२१ (कितँ च)

३.२२ तुरँ त्वरणे ।

३.२३ धिषँ शब्दे ।

३.२४ धनँ धान्ये ।

३.२५ जनँ जनने । इति तुरादय उदात्ता उदात्तैः ॥

३.२६ गास्तुतौ । अनुदात्तः परस्मैभाषः । चन्दसि । वृत् । घृप्रभृतय एकादश चन्दसि । इयति भा
षायामपि ॥ वृत् ॥ इति श्लुविकरणा जुःओत्यादयः ॥ ३ ॥

अथ दिवादयः ।

४.१ दिवुँ क्रीडाविजिगीषाव्यवहारद्युतिस्तुतिमोदमदस्वप्नकान्तिगतिषु ।

४.२ षिवुँ तन्तुसन्ताने ।

४.३ स्रिवुँ गतिशोषणयोः ।

४.४ छिवुँ निरसने । केचिदिःशमं न पठन्ति ।

४.५ ष्णुसुँ अदर्ने । आदान इत्येके । अदर्शन इत्यपरे ।

४.६ ष्णसुँ निरसने ।

४.७ क्णसुँ ह्वरणदीप्तयोः ।

४.८ व्युषँ दाःश ।

४.९ प्लुषँ च ।

४.१० नृतीं गात्रविक्षेपे ।

४.११ त्रसीं उद्द्वेगे ।

४.१२ कुथँ पूतीभावे ।

४.१३ पुथँ हिंसायाम् ।

४.१४ गुथँ परिवेष्टने ।

४.१५ क्षिपँ प्रेरने । अनुदात्तः ।

४.१६ पुष्पँ विकसने ।

४.१७ तिमँऽ

४.१८ तीमँऽ

४.१९ ष्टिमँऽ

४.२० ष्ठीमँ आर्द्रिभावे ।

४.२१ व्रीडँ चोदने लज्जायां च ।

४.२२ इषँ गतौ ।

४.२३ षहँऽ

४.२४ षुहँ चक्यर्थे ।

४.२५ जृषँऽ

४.२६ झृषँ वयोहानौ । इति दिवादय उदात्ता उदात्तैः ॥

अथ स्वादय ओदितः ।

४.२७ (औँ) षूङ् प्राणिप्रसवे ।

४.२८ (औँ) दूङ् परितापे । इत्युदात्तावात्मनेभाषौ ॥

४.२९ (औँ) दीङ् क्षये ।

४.३० (औँ) डीङ् विहायसा गतौ ।

४.३१ (औँ) धीङ् आधारे ।

४.३२ (औँ) मीङ् हिंसायाम् ।

४.३३ (औँ) रीङ् श्रवणे ।

४.३४ (औँ) लीङ् श्लेषणे ।

४.३५ (औँ) व्रीङ् वृणोत्यर्थे । वृत् । स्वादय ओदितः ।

४.३६ पीङ् पाने ।

४.३७ माङ् माने ।

४.३८ ईङ् गतौ ।

४.३९ प्रीङ् प्रीतौ (प्रीणने) । इति दीडादय आत्मनेभाषा अनुदात्ताः । दीङ् तूदात्तः ॥

४.४० शो तनूकरणे ।

४.४१ चो चेदने ।

४.४२ षो अन्तर्कर्मणि ।

४.४३ दो अवखण्डने । इति श्यतिप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

४.४४ जनीं प्रादुभवि ।

४.४५ दीपीं दीप्तौ ।

४.४६ पूरीं आप्यायने ।

४.४७ तूरीं गतित्वरणहिंसनयोः ।

४.४८ धूरीऽ

४.४९ गूरीं हिंसागत्योः ।

४.५० घूरीऽ

४.५१ जूरीं हिंसावयोहन्योः ।

४.५२ शूरीं हिंसास्तम्भनयोः (हिंसस्तम्भयोः) ।

४.५३ चूरीं दाशु ।

४.५४ तपं ऐश्वर्ये वा ।

४.५५ वृत्तुं वरणे (वर्तने) ।

४.५६ वावृत्तुं इति केचित् ।

४.५७ क्लिशं उपतापे ।

४.५८ काशुं दीप्तौ ।

४.५९ वाशुँ शब्दे । इति जन्यादय उदात्ता अनुदात्तेतः । तपिस्त्वनुदात्तः ॥

४.६० मृषँ तितिक्षायाम् ।

४.६१ ईशुचिर् पूतीभावे । इत्युदात्तौ स्वरितेतौ ॥

४.६२ णःअँ बन्धने ।

४.६३ रञ्जँ रागे ।

४.६४ शपँ आक्रोशे । इति णहादयस्त्रयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

४.६५ पदँ गतौ ।

४.६६ खिदँ दैन्ये ।

४.६७ विदँ सत्तायाम् ।

४.६८ बुधँ अवगमने ।

४.६९ युधँ सम्प्रहारे ।

४.७० अनोरुधँ कामे ।

४.७१ अणँ प्राणने ।

४.७२ अनँ इत्येके ।

४.७३ मनँ ज्ञाने ।

४.७४ युजँ समाधौ ।

४.७५ सृजँ विसर्गे ।

४.७६ लिशँ अल्पीभावे । इति पदादयोऽनुदात्ता अनुदात्तेतः । अण् तूदात्तः ॥

४.७७ राधोऽकर्मकद्धृद्धाविव ।

४.७८ व्यधँ ताडने ।

अथ पुषादयः ।

४.७९ पुषँ पुष्टौ ।

४.८० शुषँ शोषणे ।

४.८१ तुषँ प्रीतौ ।

४.८२ दुषँ वैकृत्ये ।

४.८३ शिल्षँ अलिङ्गने ।

४.८४ शकँ विभाषितो मर्षणे । स्वरितेत् ।

४.८५ श्विदाँ गात्रप्रक्षरणे । जिश्विदाँ इत्येके ।

४.८६ क्रुधँ क्रोधे (कोपे) ।

४.८७ क्षुधँ बुभुक्षायाम् ।

४.८८ शुधँ शौचे ।

४.८९ शिधुँ सराद्धौ । इति राधादयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ रधादय वेटः ।

४.९० रधँ हिंसासंराद्धयोः ।

४.९१ णशँ अदर्शने ।

४.९२ तृपँ प्रीणने ।

४.९३ दृपँ हर्षमोहनयोः ।

४.९४ द्यूःअँ जिघांसायाम् ।

४.९५ मुःअँ वैचित्त्ये ।

४.९६ षुःअँ उद्गिरणे ।

४.९७ षिःअँ प्रीतौ । वृत् । इति रधादयो वेट अनुदात्ता उदात्तैः ॥

अथ शमादयः

४.९८ शमुँ उपशमे ।

४.९९ तमुँ काङ्क्षायाम् ।

४.१०० दमुँ उपशमे ।

४.१०१ श्रमुँ तपसि खेदे च ।

४.१०२ भ्रमुँ अनवस्थाने ।

४.१०३ क्षमुँ सहने ।

४.१०४ क्लमुँ ग्लानौ ।

४.१०५ मदीँ हर्षे । वृत् । इत्यष्टौ शमादय उदात्ता उदात्तैः । क्षमुँ तु वेट ॥

४.१०६ असुँ क्षेपने ।

४.१०७ यसुँ प्रयत्ने ।

४.१०८ जसुँ मोक्षने ।

४.१०९ तसुँ उपक्षये ।

४.११० दसुँ च ।

४.१११ वसुँ स्तम्भे ।

४.११२ बसुँ इत्येके (बादिरित्येके) ।

४.११३ भसुँ इति केचित् ।

४.११४ व्युषँ विभागे ।

४.११५ व्युसँ इत्येके ।

४.११६ व्युसँ इत्यन्ये (ओष्वादिदन्त्यन्तो व्युसँ इत्यन्ये) ।

४.११७ बसुँ इत्यपरि (अयकार बसुँ इत्यपरि) ।

४.११८ वुसँ इति केचित् ।

४.११९ {प्युषँऽ}

४.१२० {प्युसँऽ}

४.१२१ {पुषँ च }।

- ४.१२२ प्लुषं दा॒शु ।
 ४.१२३ विसँ प्रेरणे ।
 ४.१२४ {विसँ इत्येके॑ }
 ४.१२५ कुसँ संश्लेषणे (श्लेषणे) ।
 ४.१२६ {कुशँ इत्येके॑ }
 ४.१२७ {कुसँ इत्यन्ये॑ }
 ४.१२८ {कुशँ इत्यपरि॑ }
 ४.१२९ बुसँ उत्सर्गे ।
 ४.१३० मुसँ खण्डने ।
 ४.१३१ मसीं परिमाने ।
 ४.१३२ समीं इत्येके॑ ।
 ४.१३३ लुटँ विलोडने ।
 ४.१३४ {लुटँ इत्येके॑ }
 ४.१३५ उचँ समवाये ।
 ४.१३६ भृशुँट
 ४.१३७ भृशुँट
 ४.१३८ भ्रशुँ अधःपतने ।
 ४.१३९ वृशुँ वरणे ।
 ४.१४० कृशुँ तनूकरणे ।
 ४.१४१ जितृषँ (जितृषाँ) पिपासायाम् ।
 ४.१४२ हृषँ तुष्टौ ।
 ४.१४३ रुषँ (रोषे॑) ।
 ४.१४४ रिषँ हिंसायाम् ।
 ४.१४५ डिपँ क्षेपे॑ ।
 ४.१४६ कुपँ क्रोधे॑ ।
 ४.१४७ गुपँ व्याकुलत्वे ।
 ४.१४८ युपँट
 ४.१४९ रुपँट
 ४.१५० लुपँ विमोहने ।
 ४.१५१ हृपँ समुच्च्राये ।
 ४.१५२ {हृपँ इत्येके॑ }
 ४.१५३ लुभँ गाद्ध्यै॑ (गाद्ध्यै) ।
 ४.१५४ क्षुभँ सञ्चलने ।
 ४.१५५ णभँट
 ४.१५६ तुभँ हिंसायाम् । क्षुभिनभितुभयो द्युतादौ ऋयादौ च पद्यन्ते ।
 ४.१५७ क्लिद्दुँ आद्रीभावे ।

४.१५८ जिमिदाँ स्नेहने ।

४.१५९ जिक्खिदाँ स्नेहनमोचनयोः ।

४.१६० ऋधुँ वृद्धौ ।

४.१६१ गृधुँ अभिकाङ्क्षायाम् । इत्यसुप्रभृतय उदात्ता उदात्तैः । वृत् । इति
पुषादयः । दिवादिराकृतिगण इति केचित् ॥ वृत् ॥ इति श्यन्विकरणा दिवादयः ॥ ४ ॥

अथ स्वादयः ।

५.१ षुञ् अभिषवे ।

५.२ षिञ् बन्धने ।

५.३ शिञ् निशाने ।

५.४ डुमिञ् प्रक्षेपने ।

५.५ चिञ् चयने ।

५.६ स्तुञ् आच्चादने ।

५.७ कृञ् हिंसायाम् ।

५.८ वृञ् वरणे ।

५.९ धुञ् कम्पने ।

५.१० धृञ् इत्येके (दीर्घन्तोऽपीत्येके) । इति स्वादयो वृञ्वर्जमनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥

५.११ टुटु उपतापे ।

५.१२ हि गतौ वृद्धौ च ।

५.१३ पू प्रीतौ ।

५.१४ स्पृ प्रीतिपालनयोः । प्रीतिचलनयोरित्यन्ये ।

५.१५ स्मृ इत्येके । पृणोत्यादस्त्रयोऽपि चान्दसा इत्याः उः ।

५.१६ आप् व्यप्तौ ।

५.१७ शक् शक्तौ ।

५.१८ राधँऽ

५.१९ साधँ संसिद्धौ । इति दुनोतिप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

५.२० अशुँ व्यप्तौ सङ्घाते च ।

५.२१ ष्टिघँ आस्कन्दने । इत्युदात्तावनुदात्तौ ॥

अथ तिकादयः ।

५.२२ तिकँऽ

५.२३ तिगँ गतौ च ।

- ५.२४ षघँ हिंसायाम् ।
 ५.२५ जिधृषाँ प्रागल्भ्ये ।
 ५.२६ दम्भुँ दम्भने (दम्भे) ।
 ५.२७ ऋधुँ वृद्धौ ।
 ५.२८ तृपँ प्रीणन इत्येके ।
 चन्दसि । अथागणान्ताञ्चान्दसाः ।
 ५.२९ अहँ व्याप्तौ ।
 ५.३० दघँ घातने पालने च ।
 ५.३१ चमुँ भक्षणे ।
 ५.३२ रिऽ (ऋऽ)
 ५.३३ क्षिऽ (क्षीऽ)
 ५.३४ चिरिऽ
 ५.३५ जिरिऽ
 ५.३६ दाशँऽ
 ५.३७ दृ हिंसायाम् । क्षिर्भाषायामित्येके ।
 ५.३८ ऋऽ

५.३९ क्षी इत्येके एवाजादिरित्येके । रेफवानित्यन्ये । वृत् । इति तिकादय उदात्ताः
 परस्मैभाषाः ॥ वृत् ॥ इति श्नुर्विकरणाः स्वादयः ॥ ५ ॥

अथ तुदादयः ।

- ६.१ तुदँ व्यथने ।
 ६.२ णुदँ प्रेरणे ।
 ६.३ दिशँ अतिसर्जने ।
 ६.४ भ्रस्जँ पाके ।
 ६.५ क्षिषँ प्रेरणे ।
 ६.६ कृषँ विलेखने । इति तुदादयोऽनुदात्ताः स्वरितेः ॥

६.७ ऋषीं गतौ । उदात्त उदात्तेत् ॥

- ६.८ जुषीं प्रीतिसेवनयोः ।
 ६.९ औविर्जीं भयचलनयोः ।
 ६.१० औलर्जीऽ
 ६.११ औलस्जीं व्रीडायाम् (व्रीडे) । इति जुषादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

- ६.१२ औ॒त्रश्चूँ॑ चे॒दने॑ ।
 ६.१३ व्य॒चं॑ व्य॒जी॒करणे॑ ।
 ६.१४ उचिँ॑ उ॒ञ्चे॑ ।
 ६.१५ उचीँ॑ वि॒वा॒से ।
 ६.१६ ऋचँ॑ गतीन्द्रियप्रलयमूर्तिभा॒वेषु॑ ।
 ६.१७ मिचँ॑ उत्क॒लेशे॑ ।
 ६.१८ जजँ॑ऽ
 ६.१९ चचँ॑ऽ
 ६.२० झझँ॑ परिभाषणभर्त्स॒नयोः॑ ।
 ६.२१ त्वचँ॑ सं॒वर॑णे ।
 ६.२२ ऋचँ॑ स्तु॒तौ ।
 ६.२३ उब्जँ॑ आ॒ज॒वि ।
 ६.२४ उज्झँ॑ऽ (उद्झँ॑) उत्स॒र्गे ।
 ६.२५ लुभँ॑ वि॒मो॒हने॑ ।
 ६.२६ रिफँ॑ क॒त्थन॑युद्धनिन्दाहिंसादा॒नेषु॑ ।
 ६.२७ रिहँ॑ इत्येके॑ ।
 ६.२८ तृपँ॑ऽ
 ६.२९ तृम्पँ॑ऽ तृप्तौ॑ ।
 ६.३० तृफँ॑ऽ
 ६.३१ तृम्फँ॑ इत्येके॑ ।
 ६.३२ तुपँ॑ऽ
 ६.३३ तुम्पँ॑ऽ
 ६.३४ तुफँ॑ऽ
 ६.३५ तुम्फँ॑ हिंसायाम् ।
 ६.३६ दृपँ॑ऽ
 ६.३७ दृम्पँ॑ उत्क॒लेशे॑ ।
 ६.३८ दृफँ॑ऽ
 ६.३९ दृम्फँ॑ इत्येके॑ ।
 ६.४० ऋफँ॑ऽ
 ६.४१ ऋम्फँ॑ हिंसायाम् ।
 ६.४२ गुफँ॑ऽ
 ६.४३ गुम्फँ॑ ग्रन्थे॑ ।
 ६.४४ उभँ॑ऽ
 ६.४५ उम्भँ॑ पू॒र॒णे ।
 ६.४६ शुभँ॑ऽ
 ६.४७ शुम्भँ॑ शो॒भार्थे॑ ।

- ६.४८ दृभौ ग्रन्थे ।
 ६.४९ चृतीं हिंसाग्रन्थनयोः ।
 ६.५० विधँ विधाने ।
 ६.५१ जुडँ गतौ ।
 ६.५२ जुनँ इत्येके ।
 ६.५३ मृडँ सुखने ।
 ६.५४ पृडँ च ।
 ६.५५ पृणँ प्रीणने ।
 ६.५६ वृणँ च ।
 ६.५७ मृणँ हिंसायाम् ।
 ६.५८ तुणँ कौटिल्ये ।
 ६.५९ पुणँ कर्मणि शुभे ।
 ६.६० मुणँ प्रतिज्ञाने ।
 ६.६१ कुणँ शब्दोपकरणयोः (शब्दोपतापयोः) ।
 ६.६२ शुनँ गतौ ।
 ६.६३ ह्रुणँ हिंसागतिकौटिल्येषु ।
 ६.६४ घुणँऽ
 ६.६५ घृणँ भ्रमणे ।
 ६.६६ षुरँ ऐश्वर्यदीप्त्योः ।
 ६.६७ कुरँ शब्दे ।
 ६.६८ खुरँ चेदने ।
 ६.६९ मुरँ सवेष्टने (सञ्चेष्टने) ।
 ६.७० क्षुरँ विलेखने ।
 ६.७१ घुरँ भीमार्थशब्दयोः ।
 ६.७२ पुरँ अग्रगमने ।
 ६.७३ वृहँ उद्यमने ।
 ६.७४ बृहँ इत्येके ।
 ६.७५ तृहँऽ
 ६.७६ स्तृहँऽ
 ६.७७ तृहँ हिंसार्थाः ।
 ६.७८ इषँ (इषुँ) इच्चायाम् ।
 ६.७९ मिषँ स्पर्धायाम् ।
 ६.८० किलँ श्वैत्यक्रीडनयोः (श्वैत्ये) ।
 ६.८१ तिलँ स्नेहने (स्नेहे) ।
 ६.८२ चिलँ वसने ।
 ६.८३ चलँ विलसने ।

- ६.८४ इलँ स्वप्नक्षेपनयोः ।
 ६.८५ विलँ संवरणे ।
 ६.८६ बिलँ भेदने ।
 ६.८७ णिलँ गहने ।
 ६.८८ हिलँ भावकरणे ।
 ६.८९ शिलँ
 ६.९० षिलँ उञ्चे ।
 ६.९१ मिलँ श्लेषणे ।
 ६.९२ लिखँ अक्षरविन्यासे ।
 अथ कुटादयः ।
 ६.९३ कुटँ कौटिल्ये ।
 ६.९४ पुटँ संश्लेषणे ।
 ६.९५ कुचँ सङ्कोचने ।
 ६.९६ गुजँ शब्दे ।
 ६.९७ गुडँ रक्षायाम् ।
 ६.९८ डिपँ क्षेपे ।
 ६.९९ चुरँ चेदने ।
 ६.१०० स्फुटँ विकसने ।
 ६.१०१ मुटँ आक्षेपप्रमर्दनयोः ।
 ६.१०२ त्रुटँ चेदने ।
 ६.१०३ तुटँ कलहकर्मणि ।
 ६.१०४ चुटँ
 ६.१०५ चुटँ चेदने ।
 ६.१०६ जुडँ बन्धने ।
 ६.१०७ जुटँ इत्येके ।
 ६.१०८ कडँ मदे ।
 ६.१०९ लुटँ संश्लेषणे ।
 ६.११० लुटँ इत्येके ।
 ६.१११ लुडँ इत्यन्ये ।
 ६.११२ कृडँ घनत्वे ।
 ६.११३ कुडँ बाल्ये ।
 ६.११४ पुडँ उत्सर्गे ।
 ६.११५ घुटँ प्रतिघाते ।
 ६.११६ तुडँ तोडने ।
 ६.११७ थुडँ
 ६.११८ स्थुडँ संवरणे ।

- ६.११९ खुडँड
 ६.१२० चुडँ इत्येके ।
 ६.१२१ स्फुरँड
 ६.१२२ स्फुलँ सञ्चलने । स्फुरँ स्फुरणे । स्फुलँ सञ्चलन इत्येके ।
 ६.१२३ स्फुरँड
 ६.१२४ स्फुलँ इत्यन्ये ।
 ६.१२५ स्फुडँड
 ६.१२६ चुडँड
 ६.१२७ वृडँ संवरणे ।
 ६.१२८ क्रुडँड
 ६.१२९ भृडँ निमज्जने इत्येके ।
 ६.१३० (हुडँ सङ्घाते) । इति ब्रश्चादय उदात्ता उदात्तैः ॥

६.१३१ गुरीँ उद्यमने । उदात्त अनुदात्तैः ॥

- ६.१३२ णू (णु) स्तुतौ ।
 ६.१३३ धू (धु) विधूनने । इत्युदात्तौ परस्मैभाषौ ॥

- ६.१३४ गु पुरीषोत्सर्गे ।
 ६.१३५ ध्रु गतिस्थैर्ययोः । ध्रुव इत्येके । इत्यनुदात्तौ परस्मैभाषौ ॥

६.१३६ कुड् शब्दे ।
 ६.१३७ कूड् इत्येके (दीर्घान्त इति कैयटादयः । ह्रस्वान्त इति न्यासः) । उदात्त आत्मनेभाषः । वृत् । कुटादयो गताः ॥

- ६.१३८ पूड् व्यायामे ।
 ६.१३९ मूड् प्राणत्यागे । इत्यनुदात्तावात्मनेभाषौ ॥

- ६.१४० रिड
 ६.१४१ पि गतौ ।
 ६.१४२ धि धारणे ।
 ६.१४३ क्षि निवासगत्योः । इति रियत्यादयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

- ६.१४४ षू प्रेरणे ।
 अथ किरादयः ।
 ६.१४५ कृ विक्रमे (निक्षेपे) ।

६.१४६ गृ निगरणे । इत्युदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

६.१४७ दृङ् आदरे ।

६.१४८ धृङ् अवस्थाने । इत्यनुदात्तावात्मनेभाषौ ॥

६.१४९ प्रचं शीप्सायाम् । वृत् । किरादयो वृत्ताः ॥

६.१५० सृजं विसर्गे ।

६.१५१ टुमस्जो शुद्धौ ।

६.१५२ रुजो भङ्गे ।

६.१५३ भुजो कौटिल्ये ।

६.१५४ चुपं स्पर्शे ।

६.१५५ रूशं

६.१५६ रिशं हिंसायाम् ।

६.१५७ लिशं गतौ ।

६.१५८ स्पृशं संस्पर्शने ।

६.१५९ विचं गतौ ।

६.१६० विशं प्रवेशने ।

६.१६१ मृशं आमर्शणे ।

६.१६२ णुदं प्रेरणे ।

६.१६३ षद्वं विशरणगत्यवसादनेषु ।

६.१६४ शद्वं शातने । इति पृच्चत्यादयोऽनुदात्ता उदात्तैः । विचिस्तूदात्तः ॥

६.१६५ मिलं सङ्गमे (सङ्गमने) । उदात्तः स्वरितेत् ॥

अथ मुचादयः ।

६.१६६ मुचं मोक्षणे (मोचने) ।

६.१६७ लुपं चेदने ।

६.१६८ विद्वं लाभे ।

६.१६९ लिपं उपदेशे ।

६.१७० षिचं क्षरणे । इति मुचादयोऽनुदात्ताः स्वरितेत् । विन्दतिस्तूदात्तः ॥

६.१७१ कृतीं चेदने ।

६.१७२ खिदं परिघाते (परिघातने) ।

६.१७३ पिशं अवयवे । अयं दीपनायामपि । इत्युदात्ता उदात्तैः । खिदि
स्त्वनुदात्तः । वृत् । मुचादयो वृत्ताः ॥ वृत् ॥ इति शविकरणास्तुदादयः ॥ ६ ॥

अथ रुधादयः ।

- ७.१ रुधैर् आवरणे ।
७.२ भिदैर् विदारणे ।
७.३ चिदैर् द्वधीकरणे ।
७.४ रिचैर् विरेचने ।
७.५ विचैर् पृथग्भावे ।
७.६ क्षुदैर् सम्प्रेषणे ।
७.७ युजैर् योगे । इति रुधादयोऽनुदात्ताः स्वरितेः ॥

- ७.८ उंचदैर् दीप्तिदेवनयोः ।
७.९ उंतदैर् हिंसानादरयोः । इत्युदात्तौ स्वरितेः ॥

७.१० कृतीं वेष्टने । उदात्त उदात्तेत् ॥

७.११ जिऽइन्धीं दीप्तौ । उदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

- ७.१२ खिदं दैन्ये ।
७.१३ विदं विचारणे । इत्यनुदात्तावनुदात्तेतौ ॥

- ७.१४ शिषूँ विशेषणे ।
७.१५ पिषूँ सञ्चूर्णने ।
७.१६ भञ्जोँ आमर्दने ।
७.१७ भुजँ पालनाभ्यवहारयोः । इति शिषादयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥

- ७.१८ तृहँ हिंसायाम् ।
७.१९ हिंसिँ हिंसायाम् ।
७.२० उन्दीँ क्लेदने ।
७.२१ अञ्जूँ व्यक्तिम्रक्षणकान्तिगतिषु (व्यक्तिमर्षणकान्तिगतिषु) ।
७.२२ तञ्चूँ सङ्कोचने ।
७.२३ औँविर्जीँ भयचलनयोः ।
७.२४ वृजीँ वर्जने ।
७.२५ पृचीँ सम्पर्के । इति तृहादय उदात्ता उदात्तेतः ॥ वृत् ॥ इति शनम्बिकरणा रुधादयः ॥ ७ ॥

अथ तनादयः ।

८.१ तनुँ विस्तारे ।

८.२ षनुँ दाने ।

८.३ क्षणुँ हिंसायाम् ।

८.४ क्षिणुँ च ।

८.५ ऋणुँ गतौ ।

८.६ तृणुँ अदने ।

८.७ घृणुँ दीप्तौ । इति तनादय उदात्ता स्वरितेतः ॥

८.८ वनुँ (वनुँ) याचने । अयं चन्द्रमते परस्मैपदी ॥

८.९ मनुँ अवबोधने । इत्यनुदात्तावुदात्तौ ॥

८.१० डुकृञ् करणे । अनुदात्त उभयतोभाषः ॥ वृत् ॥ इत्युविकरणास्तनादयः ॥ ८ ॥

अथ क्र्यादयः ।

९.१ डुक्रीञ् द्रव्यविनिमये ।

९.२ प्रीञ् तर्पने कान्तौ च ।

९.३ श्रीञ् पाके ।

९.४ मीञ् हिंसायाम् (बन्धने) (माने) ।

९.५ षिञ् बन्धने ।

९.६ स्कुञ् आप्रवने ।

९.७ स्तम्भुँ

९.८ स्तुम्भुँ

९.९ स्क्म्भुँ

९.१० स्कुम्भुँ रोधने इत्येके । प्रथमतृतीयौ स्तम्भ इति माधवः । द्वितीयो निष्कोषणे चतुर्थो धारण इत्यन्ये । चत्वार इमे परस्मैपदिनः सौत्राश्च ।

९.११ युञ् बन्धने । इति क्र्यादयोऽनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥

९.१२ क्नुञ् शब्दे ।

९.१३ दूञ् हिंसायाम् ।

अथ प्वादयः ।

९.१४ पूञ् पवने ।

९.१५ मूञ् बन्धने ।

अथ ल्वादयः ।
९.१६ लूञ् चेदने ।
९.१७ स्तृञ् आच्चादने ।
९.१८ कृञ् हिंसायाम् ।
९.१९ वृञ् वरणे ।
९.२० धूञ् कम्पने । इति क्नूञ्प्रभृतय उदात्ता उभयतोभाषाः ॥

९.२१ शृ हिंसायाम् ।
९.२२ पृ पालनपूरणयोः ।
९.२३ वृ वरणे । भरण इत्येके ।
९.२४ भृ भर्त्सने । भरनेऽप्येके ।
९.२५ मृ हिंसायाम् ।
९.२६ दृ विदारणे ।
९.२७ जृ वयोहानौ ।
९.२८ झृ इत्येके ।
९.२९ धृ इत्यन्ये ।
९.३० नृ नये ।
९.३१ कृ हिंसायाम् ।
९.३२ ऋ गतौ ।
९.३३ गृ शब्दे । इति शृणातिप्रभृतय उदात्ता उदात्तैः ॥

९.३४ ज्या वयोहानौ ।
९.३५ री गतिरेषणयोः ।
९.३६ ली श्लेषणे ।
९.३७ व्ली वरणे ।
९.३८ {व्ली इत्येके }
९.३९ प्ली गतौ । वृत् । इति ल्वादयः प्वादयश्च ।
९.४० व्री वरणे ।
९.४१ भ्री भये । भरण इत्येके ।
९.४२ क्षीष् हिंसायाम् ।
९.४३ ज्ञा अवबोधने ।
९.४४ बन्धं बन्धने । इति ज्यादयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

९.४५ वृङ् सम्भक्तौ । उदात्ता आत्मनेभाषाः ॥

९.४६ श्रन्थं विमोचनप्रतिहर्षयोः ।

- १.४७ मन्थं विलोडने ।
 १.४८ श्रन्थं ।
 १.४९ ग्रन्थं सन्दर्भे ।
 १.५० कुन्थं संश्लेषणे ।
 १.५१ मृदं क्षोदे ।
 १.५२ मृडं सुखे च (मृडं च । अयं सुखेऽपि) ।
 १.५३ गुधं रोषे ।
 १.५४ कुषं निष्कर्षे ।
 १.५५ क्षुभं सञ्चलने ।
 १.५६ णभं ।
 १.५७ तुभं हिंसायाम् ।
 १.५८ क्लिशं विबाधने ।
 १.५९ अशं भोजने ।
 १.६० उँश्रसँ ऊञ्चे ।
 १.६१ इषं आभीक्ष्ण्ये ।
 १.६२ विषं विप्रयोगे ।
 १.६३ प्रुषं ।
 १.६४ प्लुषं स्नेहनसेवनपूरणेषु ।
 १.६५ पुषं पुष्टौ ।
 १.६६ मुषं स्तेये ।
 १.६७ खचं भूतप्रादुभवि ।
 १.६८ खवं इत्येके ।
 १.६९ हेठं च ।
 १.७० {हेठं इत्येके} । इति श्रन्थादय उदात्ता उदात्तेतः । क्लिशिस्तु वेट् । विषिस्त्वनुदात्तः ॥
 १.७१ ग्रहं उपादाने । उदात्तः स्वरितेत् ॥ वृत् ॥ इति श्नाविकरणा क्रयादयः ॥ ९ ॥

अथ चुरादयः ।

- १०.१ चुरं स्तेये ।
 १०.२ चितिं स्मृत्याम् ।
 १०.३ यत्रिं सङ्कोचने ।
 १०.४ स्फुडिं परिहासे ।
 १०.५ स्फुटिं इत्येके (इत्यपि) ।
 १०.६ लक्षं दर्शनाङ्कनयोः ।

- १०.७ कुट्टिँ अनृतभाषणे ।
 १०.८ कुट्टं इत्येके ।
 १०.९ कुडिँ इत्यपरि ।
 १०.१० लडँ उपसेवायाम् ।
 १०.११ मिदिँ स्नेहने ।
 १०.१२ मिदँ इत्येके (अयमनिदिदिति क्षीरस्वामिकौशिकौ) ।
 १०.१३ ओलडिँ उक्क्षेपने ।
 १०.१४ ओलडिँ इत्येके (ओकारो धात्ववयव इत्येके । नेत्यपरि) । उँलडिँ इत्यन्ये ।
 १०.१५ जलँ अपवारणे ।
 १०.१६ लजँ इत्येके ।
 १०.१७ पीडँ अवगाहने ।
 १०.१८ नटँ अवस्यन्दने ।
 १०.१९ श्रथँ प्रयत्ने । प्रस्थान इत्येके ।
 १०.२० बधँ संयमने ।
 १०.२१ बन्धँ इति चान्द्राः ।
 १०.२२ पूँ पूरणे ।
 १०.२३ ऊर्जँ बलप्राणनयोः ।
 १०.२४ पक्षँ परिग्रह्ण ।
 १०.२५ वर्णँ
 १०.२६ चूर्णँ प्रेरणे । वर्णँ वर्णने इत्येके ।
 १०.२७ प्रथँ प्रख्याने ।
 १०.२८ पृथँ प्रक्षेपे ।
 १०.२९ पथँ इत्येके ।
 १०.३० षम्बँ सम्बन्धने ।
 १०.३१ शम्बँ च ।
 १०.३२ साम्बँ इत्येके ।
 १०.३३ भक्षँ अदने ।
 १०.३४ कुट्टँ चेदनभर्त्सनयोः ।
 १०.३५ पुट्टँ
 १०.३६ चुट्टँ अल्पीभावे ।
 १०.३७ अट्टँ
 १०.३८ षुट्टँ अनादरे ।
 १०.३९ लुण्टँ स्तेये ।
 १०.४० लुण्टँ इति केचित् ।
 १०.४१ शट्टँ
 १०.४२ श्वट्टँ असंस्कारगत्योः ।

- १०.४३ श्रुटिँ इत्येके ।
 १०.४४ तुजँऽ
 १०.४५ तुजिँऽ
 १०.४६ पिजँऽ
 १०.४७ पिजिँऽ
 १०.४८ लजिँऽ
 १०.४९ लुजिँ हिंसाबलादाननिकेतनेषु ।
 १०.५० पिसँ गतौ ।
 १०.५१ षान्त्वं सामप्रयोगे ।
 १०.५२ {शान्त्वं इत्येके }
 १०.५३ श्रुत्कँऽ
 १०.५४ वल्कँ परिभाषणे ।
 १०.५५ षिण्हँ स्नेहने ।
 १०.५६ स्फिटँ इत्येके ।
 १०.५७ स्मितँ अनादरे ।
 १०.५८ ष्मिङ् इत्येके ।
 १०.५९ श्लिषँ श्लेषणे ।
 १०.६० पथिँ गतौ ।
 १०.६१ पिचँ कुट्टने ।
 १०.६२ चदिँ संवरणे ।
 १०.६३ श्रणँ दाने ।
 १०.६४ तडँ आघाते ।
 १०.६५ खडँऽ
 १०.६६ खडिँऽ
 १०.६७ कडिँ खण्डने (भेदने) ।
 १०.६८ कुडिँ रक्षणे ।
 १०.६९ गुडिँ वेष्टने (च) । रक्षण इत्येके ।
 १०.७० कुटिँ इत्यन्ये ।
 १०.७१ गुटिँ इत्यपरि ।
 १०.७२ खुडिँ खण्डने ।
 १०.७३ वटिँ विभाजने ।
 १०.७४ वडिँ इत्येके (इति केचित्) ।
 १०.७५ चडिँ कोपे । चण्ड इत्यन्ये ।
 १०.७६ मडिँ भूषायां हर्षे च ।
 १०.७७ भडिँ कल्याणे ।
 १०.७८ चर्द वमने ।

- १०.७९ पुस्तुँड
 १०.८० बुस्तुँ आदरानादरयोः ।
 १०.८१ चुदुँ सञ्चोदने ।
 १०.८२ नक्कुँड
 १०.८३ धक्कुँ नाशने ।
 १०.८४ चक्कुँड
 १०.८५ चुक्कुँ व्यथने ।
 १०.८६ क्षलुँ शौचकर्मणि ।
 १०.८७ तलुँ प्रतिष्ठायाम् ।
 १०.८८ तुलुँ उन्माने ।
 १०.८९ दुलुँ उत्क्षेपे ।
 १०.९० पुलुँ महत्त्वे ।
 १०.९१ चुलुँ समुच्च्राये ।
 १०.९२ मूलुँ रोहने ।
 १०.९३ कलुँड
 १०.९४ विलुँ क्षेपे ।
 १०.९५ बिलुँ भेदने ।
 १०.९६ तिलुँ स्नेहने ।
 १०.९७ चलुँ भृतौ ।
 १०.९८ पालुँ रक्षणे ।
 १०.९९ पलुँ इत्येके ।
 १०.१०० लूषुँ हिंसायाम् ।
 १०.१०१ शुल्बुँ माने ।
 १०.१०२ शूपुँ च ।
 १०.१०३ चुटुँ चेदने ।
 १०.१०४ मुटुँ सञ्चूर्णने ।
 १०.१०५ पिशुँड
 १०.१०६ पडुँड
 १०.१०७ पसिँ नाशने ।
 १०.१०८ {पिशुँ इत्येके }
 १०.१०९ व्रजुँ मार्गसंस्कारगत्योः ।
 १०.११० शुल्कुँ अतिसर्जने (अतिस्पर्शने) ।
 १०.१११ चपिँ गत्याम् ।
 १०.११२ क्षपिँ क्षान्त्याम् ।
 १०.११३ क्षजिँ कृच्च्रजीवने ।
 १०.११४ {चजिँ इत्येके }

- १०.११५ श्वतँ गत्याम् ।
 १०.११६ {स्वतँ इत्येके }
 १०.११७ श्वभ्रं च ।
 अथ ज्ञपादयो मितः ।
 १०.११८ ज्ञपँ(म) (ज्ञपँ) ज्ञानज्ञापनमारणतोषणनिशाननिशामनेषु । मिच्चेत्येके ।
 १०.११९ यमँ(म) (यमँ) च परिवेषणे । चान्मित् ।
 १०.१२० चहँ(म) परिकल्पने ।
 १०.१२१ चपँ(म) इत्येके ।
 १०.१२२ रहँ(म) त्यागे ।
 १०.१२३ बलँ(म) प्राणने ।
 १०.१२४ चिञ्(म) चयने । वृत् । नान्ये मितोऽहेतौ ।
 १०.१२५ घट्टं चलने ।
 १०.१२६ मुस्तँ सङ्घाते ।
 १०.१२७ खट्टं संवरणे ।
 १०.१२८ षट्टं
 १०.१२९ स्फिट्टं
 १०.१३० चुबिँ हिंसायाम् ।
 १०.१३१ पूलँ सङ्घाते ।
 १०.१३२ पूणँ इत्येके ।
 १०.१३३ पुणँ इत्यन्ये ।
 १०.१३४ पुंसँ अभिवर्धने ।
 १०.१३५ टकिँ बन्धने ।
 १०.१३६ व्यपँ क्षेपे ।
 १०.१३७ व्ययँ
 १०.१३८ विपँ चेत्येके ।
 १०.१३९ धूसँ कान्तिकरणे ।
 १०.१४० धूषँ इत्येके (मूर्धन्यान्त इत्येके) ।
 १०.१४१ धूशँ इत्यपरि (तालव्यान्त इत्यन्ये) ।
 १०.१४२ कीटँ वर्णे (वरणे) ।
 १०.१४३ चूणँ सङ्कोचने ।
 १०.१४४ पूजँ पूजायाम् ।
 १०.१४५ अकँ स्तवने ।
 १०.१४६ शुटँ आलस्ये ।
 १०.१४७ शुटिँ शोषणे ।
 १०.१४८ जुडँ प्रेरणे ।
 १०.१४९ गजँ

- १०.१५० माजँ शब्दार्थौ ।
 १०.१५१ मचँ च ।
 १०.१५२ घृ प्रस्रवणे । स्रावण इत्येके ।
 १०.१५३ पचिँ विस्तारवचने ।
 १०.१५४ तिजँ निशाने (निशातने) ।
 १०.१५५ कृतँ संशब्दने ।
 १०.१५६ वधँ चेदनपूरनयोः ।
 १०.१५७ कुविँ आच्चादने (चादने) ।
 १०.१५८ कुभिँ इत्येके ।
 १०.१५९ लुविँऽ
 १०.१६० तुविँ अदर्शने । अर्दन् इत्येके ।
 १०.१६१ ह्रपँ व्यक्तायां वाचि ।
 १०.१६२ क्लपँ इत्येके ।
 १०.१६३ ह्रपँ इत्यन्ये ।
 १०.१६४ चुटिँ चेदने ।
 १०.१६५ (मृडिँऽ)
 १०.१६६ (तुडिँऽ)
 १०.१६७ इलँ प्रेरणे ।
 १०.१६८ म्रक्षँ म्लेच्चने ।
 १०.१६९ {म्रचँ इत्येके }
 १०.१७० म्लेचँऽ
 १०.१७१ म्रक्षँ चेदने । म्लेचँ अव्यक्तायां वाचि ।
 १०.१७२ ब्रूसँऽ
 १०.१७३ बहँ हिंसायाम् । (केचिदिऽअ गजँऽ गदँ शब्दे गधँ अभिकाङ्क्षायामिति पठन्ति ।)
 १०.१७४ {ब्रूसँऽ }
 १०.१७५ {वहँ इत्येके }
 १०.१७६ ब्रूषँ इत्यन्ये ।
 १०.१७७ गजँऽ
 १०.१७८ गदँ शब्दे ।
 १०.१७९ गधँ अभिकाङ्क्षायाम् ।
 १०.१८० गुदँ पूर्वनिकेतने । गुदँऽ
 १०.१८१ पूवँ निकेतन इत्यन्ये ।
 १०.१८२ जसिँ रक्षणे । मोक्षण इत्येके (इति केचित्) ।
 १०.१८३ ईडँ स्तुतौ ।
 १०.१८४ जसुँ हिंसायाम् ।
 १०.१८५ पिडिँ सङ्घाते ।

- १०.१८६ {पिठिँ इत्येके }
 १०.१८७ रुषँ रोषे ।
 १०.१८८ रुटँ इत्येके ।
 १०.१८९ डिपँ क्षेपे ।
 १०.१९० द्रुपँ समुच्च्राये ।
 १०.१९१ {द्रूपँ इत्येके } इति चुरादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

- आ कुस्मादात्मनेपदिनः ।
 १०.१९२ चित्तँ सञ्चेतने ।
 १०.१९३ दर्शिँ दंशने (दर्शनदंशनयोः!) ।
 १०.१९४ दसिँ दर्शनदंशनयोः! ।
 १०.१९५ दसँ इत्यप्येके ।
 १०.१९६ डपँ
 १०.१९७ डिपँ सङ्घाते ।
 १०.१९८ तत्रिँ कुटुम्बधारणे ।
 १०.१९९ मत्रिँ गुप्तपरिभाषणे ।
 १०.२०० स्पशँ ग्रहणसंश्लेषणयोः! ।
 १०.२०१ तर्जँ
 १०.२०२ भत्सँ सन्तर्जने (तर्जने) ।
 १०.२०३ बस्तँ
 १०.२०४ गन्धँ अर्दने ।
 १०.२०५ {वस्तँ इत्येके }
 १०.२०६ {हस्तँ इत्यन्ये }
 १०.२०७ विष्कँ हिंसायाम् ।
 १०.२०८ हिष्कँ इत्येके ।
 १०.२०९ निष्कँ परिमाणे ।
 १०.२१० ललँ ईप्सायाम् ।
 १०.२११ कूणँ सङ्कोचने ।
 १०.२१२ तूणँ पूरणे ।
 १०.२१३ भ्रूणँ आशाविशङ्कयोः! (आशायाम्) ।
 १०.२१४ शठँ श्लाघायाम् ।
 १०.२१५ यक्षँ पूजायाम् ।
 १०.२१६ स्यमँ वितर्के ।
 १०.२१७ गूरँ उद्यमने ।
 १०.२१८ शमँ
 १०.२१९ लक्षँ आलोचने ।

- १०.२२० कुत्सँ अवक्षेपने ।
 १०.२२१ त्रुटँ चेदने ।
 १०.२२२ कुटँ इत्येके ।
 १०.२२३ गलँ स्रवणे ।
 १०.२२४ भलँ आभण्डने ।
 १०.२२५ कूटँ अप्रदाने । अवसादन इत्येके ।
 १०.२२६ कुट्टुँ प्रतापने ।
 १०.२२७ वञ्चुँ प्रलम्भने ।
 १०.२२८ वृषँ शक्तिबन्धने ।
 १०.२२९ मदँ तृप्तियोगे ।
 १०.२३० दिवुँ परिकूजने ।
 १०.२३१ गृ विज्ञाने ।
 १०.२३२ विदँ चेतनाख्याननिवासेषु ।
 १०.२३३ मनँ स्तम्भे ।
 १०.२३४ मानँ इत्येके ।
 १०.२३५ यु जुगुप्सायाम् ।
 १०.२३६ कुस्मँ नाम्नो वा । कुत्सिस्मयने । इत्याकुत्सीया उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

- १०.२३७ चचँ अध्ययने ।
 १०.२३८ बुक्कँ भाषणे ।
 १०.२३९ शब्दँ (शब्दक्रियायाम्) उपसर्गादाविष्कारे च ।
 १०.२४० कणँ निमीलने ।
 १०.२४१ जभिँ नाशने ।
 १०.२४२ षूदँ क्षरणे ।
 १०.२४३ जसुँ ताडने ।
 १०.२४४ पशँ बन्धने ।
 १०.२४५ अमँ रोगे ।
 १०.२४६ चटँऽ
 १०.२४७ स्फुटँ भेदने ।
 १०.२४८ घटँ सङ्घाते । हन्त्यर्थाश्च ।
 १०.२४९ दिवुँ मर्दने ।
 १०.२५० अजँ प्रतियत्ने (सम्पादने च) ।
 १०.२५१ घुषिँर विशब्दने ।
 १०.२५२ आडः! क्रन्दँ सातत्ये ।
 १०.२५३ लसँ शिल्पयोगे ।
 १०.२५४ तसिँऽ

- १०.२५५ भूषँ अलङ्कारे ।
 १०.२५६ मोक्षँ आसने (असने) ।
 १०.२५७ अहँ पूजायाम् ।
 १०.२५८ ज्ञा नियोगे ।
 १०.२५९ भजँ विश्राणने ।
 १०.२६० शृधुँ प्रसहने ।
 १०.२६१ यतँ निकारोपस्कारयोः! ।
 १०.२६२ रकँऽ
 १०.२६३ लगँ आस्वादनने ।
 १०.२६४ रघँ इत्येके ।
 १०.२६५ रगँ इत्यन्ये ।
 १०.२६६ अञ्चुँ विशेषणे ।
 १०.२६७ लिगिँ चित्रीकरणे ।
 १०.२६८ मुदँ संसर्गे ।
 १०.२६९ त्रसँ धारणे । ग्रहण इत्येके । वारण इत्यन्ये (धारणग्रहणवारणेषु) ।
 १०.२७० उँस्रसँ ऊञ्चे ।
 १०.२७१ उँस्रसँ इत्येके (उकारो धात्ववयव इत्येके । नेत्यन्ये) ।
 १०.२७२ मुचँ प्रमोचने मोदने च (प्रमोचनमोदनयोः!) ।
 १०.२७३ वसँ स्नेहच्चेदापहरणेषु ।
 १०.२७४ चरँ संशये ।
 १०.२७५ च्यु हसने । सहने चेत्येके ।
 १०.२७६ व्युसँ इत्येके ।
 १०.२७७ भुवोऽवकल्कने । मिश्रीकरण इत्येके । चिन्तन इत्यन्ये ।
 १०.२७८ कृपेञ्च ॥

- आ स्वदः सकर्मकात् ।
 १०.२७९ ग्रसँ ग्रहणे ।
 १०.२८० पुषँ धारणे ।
 १०.२८१ दलँ विदारणे ।
 १०.२८२ पटँऽ
 १०.२८३ पुटँऽ
 १०.२८४ लुटँऽ
 १०.२८५ तुजिँऽ
 १०.२८६ मिजिँऽ
 १०.२८७ पिजिँऽ
 १०.२८८ लिजिँऽ

- १०.२८९ लुजिँड
 १०.२९० भजिँड
 १०.२९१ लघिँड
 १०.२९२ त्रसिँड
 १०.२९३ पिसिँड
 १०.२९४ कुसिँड
 १०.२९५ दशिँड
 १०.२९६ कुशिँड
 १०.२९७ घटँड
 १०.२९८ घटिँड
 १०.२९९ बृहिँड (वृहिँड)
 १०.३०० बहँड (वहँड)
 १०.३०१ बल्हँड (वल्हँड)
 १०.३०२ गुपँड
 १०.३०३ धूपँड (धुपँड)
 १०.३०४ विचँड
 १०.३०५ चीवँड (चीबँड)
 १०.३०६ पुथँड
 १०.३०७ लोकूँड
 १०.३०८ लोचूँड
 १०.३०९ णडँड
 १०.३१० कुपँड
 १०.३११ तकँड
 १०.३१२ वृतुँड
 १०.३१३ वृधुँ भाषार्थाः^१ ।
 १०.३१४ रुटँड
 १०.३१५ लजिँड
 १०.३१६ अजिँड
 १०.३१७ दसिँड
 १०.३१८ भृशिँड
 १०.३१९ रुशिँड
 १०.३२० शीकँड
 १०.३२१ रुसिँड
 १०.३२२ नटँड
 १०.३२३ पुटिँड
 १०.३२४ जिड

- १०.३२५ चि॒ड (जुचिँ जि॒विँ)
 १०.३२६ रघिँ॒ड
 १०.३२७ लघिँ॒ड
 १०.३२८ अहिँ॒ड
 १०.३२९ रहिँ॒ड
 १०.३३० म॒हिँ च ।
 १०.३३१ लडिँ॒ड
 १०.३३२ तडिँ॒ड
 १०.३३३ नलँ च ।
 १०.३३४ पू॒रीं आ॒प्याय॒ने ।
 १०.३३५ रु॒जँ हिं॒साया॒म् ।
 १०.३३६ ष्वदँ आ॒स्वा॒दने॑ ।
 १०.३३७ स्वादँ इत्येके॑ ॥

आ धृषाद्वा ।

- १०.३३८ यु॒जँ॒ड
 १०.३३९ पृ॒चँ सं॒यम॒ने ।
 १०.३४० अ॒चँ पू॒जाया॒म् ।
 १०.३४१ षहँ म॒र्षणे॑ ।
 १०.३४२ ई॒रँ क्षे॒पे ।
 १०.३४३ ली द्र॒वी॒करणे॑ ।
 १०.३४४ वृ॒जीं व॒र्जने॑ ।
 १०.३४५ वृ॒ज् आ॒वर॒णे ।
 १०.३४६ जृ व॒योह॒नौ ।
 १०.३४७ जि॒त्र च ।
 १०.३४८ रि॒चँ वि॒यो॒जन॒सम्प॒र्च॒नयोः॑ ।
 १०.३४९ शि॒षँ अ॒स॒र्वो॒प॒यो॒गे ।
 १०.३५० त॒पँ दा॒ःए ।
 १०.३५१ तृ॒पँ तृ॒प्तौ॑ । स॒न्दी॒प॒न इत्येके॑ ।
 १०.३५२ चृ॒दीं स॒न्दी॒प॒ने॑ ।
 १०.३५३ चृ॒पँ॒ड
 १०.३५४ चृ॒पँ॒ड
 १०.३५५ तृ॒पँ॒ड
 १०.३५६ दृ॒पँ स॒न्दी॒प॒ने॑ (इत्येके॑) ।
 १०.३५७ दृ॒भीं भ॒ये॑ (ग्र॒न्थे) ।
 १०.३५८ दृ॒भँ स॒न्द॒र्भे॑ ।

- १०.३५९ चदं संवरणे ।
 १०.३६० श्रथं मोक्षणे । हिंसायामित्येके ।
 १०.३६१ मी गतौ ।
 १०.३६२ ग्रन्थं बन्धने ।
 १०.३६३ शीकं आमर्षणे ।
 १०.३६४ चीकं च ।
 १०.३६५ अदं (अदौ) हिंसायाम् । स्वरितेदित्येके ।
 १०.३६६ हिंसिं हिंसायाम् ।
 १०.३६७ अहं पूजायाम् ।
 १०.३६८ आङः षदं पदार्थे ।
 १०.३६९ शुन्धं शौचकर्मणि ।
 १०.३७० चदं अपवारणे ।
 १०.३७१ जुषं परितर्कने । परितर्पण इत्यन्ये ।
 १०.३७२ धूज् कम्पने ।
 १०.३७३ प्रीज् तर्पने ।
 १०.३७४ श्रन्थंऽ
 १०.३७५ ग्रन्थं सन्दर्भे ।
 १०.३७६ आपूं (आपूँ) लम्भने । स्वरितेदयमित्येके ।
 १०.३७७ तनुं श्रद्धोपकरणयोः । उपसर्गाच्च दैर्घ्ये ।
 १०.३७८ चनं श्रद्धोपहननयोरित्येके ।
 १०.३७९ वदं (वदौ) सन्देशवचने । स्वरितेत् । अनुदात्तेदित्येके ।
 १०.३८० वचं परिभाषणे ।
 १०.३८१ मानं पूजायाम् ।
 १०.३८२ भू प्राप्तावात्मनेपदी (वा) । णिच्सन्नियोगेनैवात्मनेपदमित्येके ।
 १०.३८३ गहं विनिन्दने ।
 १०.३८४ मार्गं अन्वेषणे ।
 १०.३८५ कटिं शोके । प्रायेणोत्पूर्वं उत्कण्ठावचनः ।
 १०.३८६ मृजूं शौचालङ्कारयोः ।
 १०.३८७ मृषं (मृषं) तितिक्षायाम् । स्वरितेत् । अनुदात्तेदित्येके ।
 १०.३८८ धृषं प्रसहने । इत्याधृषीयाः ॥

अथादन्ताः ।

- १०.३८९ कथं वाक्यप्रबन्धे (वाक्यप्रबन्धने) ।
 १०.३९० वरं ईप्सायाम् ।
 १०.३९१ गणं सङ्ख्याने ।
 १०.३९२ शठंऽ

- १०.३९३ श्वटँ सम्यगवभाषणे ।
 १०.३९४ पटँ
 १०.३९५ वटँ ग्रन्थे ।
 १०.३९६ रहँ त्यागे ।
 १०.३९७ रङ्गँ गतौ ।
 १०.३९८ स्तनँ
 १०.३९९ गदीँ देवशब्दे ।
 १०.४०० पतँ गतौ (वा) । वादन्तु इत्येके ।
 १०.४०१ पषँ अनुपसर्गात् (गतौ) ।
 १०.४०२ स्वरँ आक्षेपे ।
 १०.४०३ रचँ प्रतियत्ने ।
 १०.४०४ कलँ गतौ सङ्ख्याने च ।
 १०.४०५ चहँ परिकल्कने ।
 १०.४०६ महँ पूजायाम् ।
 १०.४०७ सारँ (सरँ)
 १०.४०८ कृपँ
 १०.४०९ श्रथँ दौर्बल्ये ।
 १०.४१० स्पृहँ ईप्सायाम् ।
 १०.४११ भामँ क्रोधे ।
 १०.४१२ सूचँ पैशुन्ये ।
 १०.४१३ खेटँ भक्षणे ।
 १०.४१४ खेडँ इत्येके ।
 १०.४१५ खोटँ इत्यन्ये ।
 १०.४१६ क्षोटँ क्षेपे ।
 १०.४१७ गोमँ उपलेपने ।
 १०.४१८ कुमारँ क्रीडायाम् ।
 १०.४१९ शीलँ उपधारणे ।
 १०.४२० सामँ सान्त्वप्रयोगे ।
 १०.४२१ वेलँ कालोपदेशे ।
 १०.४२२ कालँ च (इति पृथग्धातुरित्येके) ।
 १०.४२३ पल्यूलँ लवनपवनयोः ।
 १०.४२४ वातँ सुखसेवनयोः ।
 १०.४२५ गवेषँ मार्गणे ।
 १०.४२६ वासँ उपसेवायाम् ।
 १०.४२७ निवासँ आच्चादने ।
 १०.४२८ भाजँ पृथक्कर्मणि ।

- १०.४२९ सभाजं प्रीतिदर्शनयोः । प्रीतिसेवनयोरित्येके ।
 १०.४३० ऊनं परिहाणे ।
 १०.४३१ ध्वनं शब्दे ।
 १०.४३२ कूटं परितापे । परिदाःअ इत्यन्ये ।
 १०.४३३ सङ्केतं
 १०.४३४ ग्रामं
 १०.४३५ कुणं
 १०.४३६ गुणं चामन्त्रणे ।
 १०.४३७ केतं श्रावणे निमन्त्रणे च ।
 १०.४३८ कूणं सङ्कोचनेऽपि ।
 १०.४३९ स्तेनं चौर्ये ॥

- आ गर्वादात्मनेपदिनः ।
 १०.४४० पदं गतौ ।
 १०.४४१ गृहं ग्रहणे ।
 १०.४४२ मृगं अन्वेषणे ।
 १०.४४३ कुहं विस्मापने ।
 १०.४४४ शूरं
 १०.४४५ वीरं विक्रान्तौ ।
 १०.४४६ स्थूलं परिवृहणे ।
 १०.४४७ अर्थं उपयाच्यायाम् ।
 १०.४४८ सत्रं (सत्रं) सन्तानक्रियायाम् ।
 १०.४४९ गवं माने । इत्यागर्वीयाः ॥

- १०.४५० सूत्रं वेष्टने । विमोचन इत्यन्ये ।
 १०.४५१ मूत्रं प्रस्रवणे ।
 १०.४५२ रूक्षं पारुष्ये ।
 १०.४५३ पारं
 १०.४५४ तीरं कर्मसमाप्तौ ।
 १०.४५५ पुटं संसर्गे ।
 १०.४५६ कत्रं (कत्रं) शैथिल्ये ।

- १०.४५७ कतं इत्यप्येके । प्रातिपदि काद्धात्वर्थे बःउ लमिष्टवच्च । तत्करोति
 तदाचष्टे । तेनातिक्रामति । धातुरूपं च । कर्तृकरणाद्धात्वर्थे ।
 १०.४५८ बष्कं दर्शने ।
 १०.४५९ चित्रं चित्रीकरणे । कदाचिद्दर्शने ।
 १०.४६० असं समाघाते ।

- १०.४६१ वटँ विभाजने ।
 १०.४६२ रटँ परिभाषणे ।
 १०.४६३ लजँ प्रकाशने ।
 १०.४६४ वटिँऽ
 १०.४६५ लजिँ इत्येके ।
 १०.४६६ मिश्रँ सम्पर्के ।
 १०.४६७ सङ्ग्रामँ युद्धे । अयमनुदात्तेत् ।
 १०.४६८ स्तोमँ श्लाघायाम् ।
 १०.४६९ चिद्रँ कर्णभेदने । करणभेदन इत्येके ।
 १०.४७० कर्णं भेदने (इति धात्वन्तरमित्यपरि) ।
 १०.४७१ अन्धँ दृष्युपघाते । उपसंहार इत्यन्ये ।
 १०.४७२ दण्डँ दण्डनिपाते ।
 १०.४७३ अङ्गँ पदे लक्षणे च ।
 १०.४७४ अङ्गँ च ।
 १०.४७५ सुखँऽ
 १०.४७६ दुःखँ तत्क्रियायाम् ।
 १०.४७७ रसँ आस्वादनस्नेहनयोः ।
 १०.४७८ व्ययँ वित्तसमुत्सर्गे ।
 १०.४७९ रूपँ रूपक्रियायाम् ।
 १०.४८० चेदँ द्वैधीकरणे ।
 १०.४८१ चदँ अपवारणे ।
 १०.४८२ लाभँ प्रेरणे ।
 १०.४८३ व्रणँ गात्रविचूर्णने ।
 १०.४८४ वर्णं वर्णक्रियाविस्तारगुणवचनेषु । बहुलमेतन्निदर्शनम् (इत्येके) ।
 १०.४८५ पर्णं हरितभावे ।
 १०.४८६ विष्कँ दर्शने ।
 १०.४८७ क्षपँ प्रेरणे ।
 १०.४८८ वसँ निवासे ।
 १०.४८९ तुत्थँ आवरणे । णिङङ्गान्निरसने । श्वेताश्वाश्चतरगालोडिताह्वरकाणामश्वतिरेतकलो
 पञ्च । पुच्चादिषु धात्वर्थ इत्येव सिद्धम् ॥ वृत् ॥ इति चुरादयः ॥ १० ॥

Encoded by Mihas Bayaryn bayaryn at mail.ru

dhatupatha-readme.txt
 (Version 1.0)

This text of PANinIya-DhAtupaThaH is based on the following editions:
 1. aSTAdhyAyI of PANini in Roman Transliteration by Sumitra M. Katre

// PANinIya-dhAtupAThaH - University of Texas Press, Austin, 1987.
2. DhAtupAThaH, J. L. Shastri - Motilal Banarsidas, Delhi, 2002.
3. PANinIyo DhAtupAThaH -
<http://www.vedamu.org/Sanskrit/eBooks/DownloadFile.asp?Filename=Dhaatupaatha.zip>

The text was entered by Mihās Bayaryn in unicode devanAgarI encoding.
This text is searchable. Versions in other encodings, transliteration schemes and pdf-version can be easily produced from this version.

Special features of this text:

1. The text is accentuated according to PANini's accentuation-rules using Vedic svāra-marks (i.e. only sannatara and svarita are marked).
2. All vowel anubandhas (its) are marked with anunAsika-sign according to PANini's rules.
3. The avagraha after a dhAtu is the sign of compound separation (as in pada-pATha) and not of the elision of short 'a' (as in contemporary usage).
4. Verbal roots (dhAtu) were enumerated according to the following principle: every dhAtu and every variation of dhAtu must have its own number, all known varieties of roots must be included in text and not excluded. There are many styles of dhatu enumeration in different editions and they don't agree with each other. In this enumeration every dhAtu has two numbers: a number of its gaNa (class) and its number within this gaNa.
5. Three kinds of brackets are used in this text:
 - () - words in such brackets are variations of the text in other editions.
 - [] - words in such brackets in index are anuvRtti from preceding lines. anuvRtti is a part of a preceding rule which must be remembered in order to understand the following rules.
 - words in such brackets are variations of dhatu exactly known from other sources but not found in three editions on which this text is based.

Next stages of this work:

1. Other editions of DhAtupAThaH must be used to proof-read the text. The present version of course can't be called a professionally revised version. In

- any case it can be further edited and corrected to produce such version.
2. The version of text with sandhi-vigraha must be added.
3. The index must be supplemented with English meanings of roots and main verbal forms and derivatives according to PANini's rules with references to corresponding sUtras. In such case it will be possible to use this index as true verb-dictionary.
4. A small introduction to DhAtupAThaH with information about its main principles must be added.

Please, send your comments, suggestions and corrections of possible mistakes to bayaryn@mail.ru. Especially I ask experts in Sanskrit grammar tradition to help me in this work by consulting and advices.

Mihas Bayaryn.

— om tat sad brahmArpaNam astu —

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com
Last updated July 3, 2011
<http://sanskritdocuments.org>